

gezését
mamaiai

A mamaiai
a bukaresti
arra a megál
aldozatok lép-
tak bélmérge-
zonnal látható
ntézkedés tör-
ket megfelelő
salatot rendel-
ára, ki a bü-
ott hust kap-

belöldi

ember 12. Mi-
ny alminiszter
óivel tárgya-
Nemzeti Bank
eszedékes kül-
ékét Párizsba-
li kölesön ki-
születein dol-

érkezett

ember 12. Ave-
aját befejezve
hajón hazá-
ahol számos

rolja
ogokat
ban

12. A kancell-
Hitler kezé-
lytán a biro-
elyben meg-
hogy kegyel-
ter személye-
hadserggel
oros viszony-
ben Göringre
lását.

hez. Az Er-
zponti vezető-
at a diákokat,
ős tanévre a
génybe kíván-
et legkésőbb
tsák be az E.
A központi
ajánlásával
gyeembe. A
egy „Foaia de
int az eddigi
gázoló okmá-
késétt kérvé-
embe. Segélye
agasz menza.
agatást csak
Elsőséves egye-
ez esetben tá-
mezőgazdasági
hallgat. Más
sak kivételes
esetén nyuj-
kivétel nélkül
sek az igazol-
időre (vissz-
lyt.

Lapkiadó Rt.
on L. Pop 10.

Taxa postală
plătite in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kült-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
defések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET“ az erdélyi és bánági zsidó-
ság egyetlen politikai napilapja.
Cikkjeink utányomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

KELET
BUDAPEST
ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmentellen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Strada Matei Milo 5.

Szombat, 1934. szept. 15.
5695. EV. XVII. EVF.
TISRÍ 6. 207. SZÁM.

Háborús propaganda a mozivászonon

Husz esztendővel a világ életének nagy
tektónikus földindulása után, melynek
utóezzegei a gazdasági világválság for-
májában az emberiség életének végvárait
és fenyveit, még mindig mozgólódk, ha
leplezetten és álutakon is, a háborús szel-
lem. Ez a mentalitás újabb már egészen
nekibátorodik és vakmerően befurakodik
olyan helyekre is, ahol legkevésbé vel-
vele találkoznia az ember — például a vi-
lágot jelentő vásznakra, a mozgófénykép-
színházakba, a különböző heti híradókba.
A világ eseményeinek ezek a hangos il-
lusztrációi valóságilag hemzsegnek a har-
cias képektől, új hadirepülőgépek, ember-
evő tankok, golyók, gáz, a halál száz vál-
tozatát ontó gépszörnyek, monstre csata-
hajók bemutatásaitól. A hadiparnak való-
sággal pöffeszkedő seregszemléjét, a béke
jelszavaival farizeuskodó harci készen-
létét öbentük rá a híradó-képek a szóra-
közös, a napi gondok után pihenést ke-
reső mozi látogatókra, Vészes mementóval
zökkentik ki ezek a híradók az embereket
abból az ábrándjukból, hogy végre a test-
vériség, a káoszából való kibontakozás
útján botorkálunk előre, mert hiszen 1914
a bőrünkre hit a vérünkkel az új világ-
förténelmet, melynek tanulságait, riasztó
példaadását jézus ésszel fedelni nem le-
het. De a háborús film mégis tovább pe-
reg és felírja a „mene tekel fareszt”, a
pusztulás ígért arra a fehér vászontárra,
melyet az alkotó emberj elme teremtet-
t meg a nemzetei közti kultúra szolgálataira.
Es törénik mindez akkor, amikor a le-
szereletről, a világ felbillent egyensúlyá-
nak helyreállításáról folytatnak ünnepie-
sen beharangozott nagy szócsetákat az
emberiség földi sorsának irizói, Divina
commedia-nak lehetne ezt nevezni, ha nem
lenne annyira féltelmeltően tragikus a
mozik hadi híradója.

Bomba vagy luffballon?

Beck lengyel külügyminiszter beszédét
mondott, ami szokványos hírlapírói nyel-
ven szólván, „bombaként hatott” az euró-
pai diplomáciai életre.

Nem lehet azonban még tudni, hogy
amit Beck a népszövetségi tanácsosok
közé dobott, luffballon volt-e csak vagy
valódi bomba.

Lengyelország a danzigi korridor 10
éves nyugalmas birtoklásáért eladta a lel-
két a hitlerista molochnak.

Ezért már hónapok óta észlelhető az az
eltávolodás, mely Lengyelországot el-
sodorja eddigi, természetes szövetségesei-
től, Franciaországtól és a köréje csopor-
tosuló katalmai fronttól.

De másirányú kötelezettségei miatt, fok-
ról-foktá volí kénytelen feladni azokat az
állásokat, amelyeket a hatalmakkal szem-
ben akart tartani.

A keleti paktumot ugyan nem írta alá,
de éppen most cáfolja, hogy ebben a kér-
désben nyilatkozott volna.

A keleti paktum aláírását tehát még
nem merte megtagadni és alighanem
megtesznek rá a nyomós okai, hogy még-
is aláírja.

A Szovjet felvétele ellen az első hetek-
ben tüzet okádott a lengyel diplomácia.
Ebben sem volt nehéz felfedezni Német
ország befolyását.

De egy állandó népszövetségi tagságért
mégis megszavazta a Szovjelek felvételét.

Es annyi kéréslet után most ismét tá-
lált valamit, amivel borsot törhetett a
népszövetségi hatalmak, főleg Francia-
ország és a kisanant, legelsősorban pe-
dig a Szovjetek orra alá és támogatataja
a Harmadik Birodalom külpolitikáját.

Lengyelország tudvalevőleg a leg-
vegesebb lakosságú állama Európának:
oroszok, németek, csehek és a világ leg-
nagyobb kisebbségi zsidó közössége.

A danzigi korridorral, a galíciai és szil-
ezia részel, sziniszta német területeket
kapott a csehszlovák határszélén pedig
szlovák rétegeket, az orosz határszélén
többször régiekban élnek ukránok és kis-
oroszok.

Lengyelország lakosságának (főbb mint

Barthou szerint jogos volt a lengyel külügyminiszter ultimátuma — csak a formája volt hibás

Anglia és Franciaország egységesen tiltakozik a lengyel deklaráció ellen, de hozzájárul a kisebbségi jogvédelem kiszélesítéséhez

Óriási szenzációt keltett világszerte Beck lengyel külügyminiszter bejelentése

Genf, szeptember 14. A népszövetségi
közgyűlés mai ülésén a hatalmak fődele-
gátusai válaszoltak azon lengyel bejelen-
tésre, hogy Lengyelország a kisebbségvé-
delem általánossá tételéig kivonja magát
a kisebbségvédelmi nemzetközi ellenőrzés
alól. Sir Jon Simon angol külügyminis-
ter rámutatott arra, hogy Lengyelország
egyoldalúan nem teheti magát túl a vál-
lalt kötelezettségeken. A kisebbségvéde-
lem általánossá tételére vonatkozó len-
gyel indítvány a népszövetségi közgyűlés
hatodik főbizottsága elé kerül, amely le-
tárgyalja.

nem is járulhatnak hozzá Beck ki-
jelentéséhez.

Becknek tagadhatatlan joga volt ahhoz,
amit mondott, de a forma, amelyet vá-
lasztott nem volt megfelelő, bármennyire
váratlan is az, és könnyen kockázthat-
ja, hogy a Népszövetséget befolyásolt tény-
elé állítván az ellenkező eredményt éri
el. Ha ez a példa más államokra is hatás-
sá lesz, úgy könnyen megtörténhetik,
hogy veszélybe döntik azt a tekintélyt,
amellyel a Népszövetségnek bírnia kell
és amellyel a hatalmak ezt a szervet fel-
ruházták, Franciaország barátja és szö-
vetséges Lengyelországnak, nem lehet
tehát, hogy Beck intervenciója ilyen kö-
vetkezményeket fog maga után vonni,
azonban azt hiszi, ha a lengyel külügy-
miniszter kijelentéseit azok valódi érte-
mére szállítják le, úgy nem fogja többé
provokálni egyesek nyugalmát és mások
kisértését. Lengyelország kezdeményezé-
se ebben az esetben összhangba lesz hoz-
tható a szerződésbe foglalt elvek és fel-
tételék tiszteletével, amelyekhez a len-
gyel nemzet szabadon hozzájárult akkor,
amikor visszanyerte jogtalanul elrabolt
függetlenségét.

De a lengyel deklarációban közölt
elhatározás nem állja meg a helyét
s ez a lépés ellentétben áll a népszö-
vetségi alapokmány első alapvető
szakaszával.

Barthou francia külügyminiszter felszó-
lalásában azt hangoztatta, hogy válaszo-
ni kíván a lengyel külügyminiszternek,
aki tegnap kérdést vetett fel a kisebbségi
szerződés jövőbeni alkalmazására vonat-
kozólag. Miután az angol birodalom kép-
viselője hazájának álláspontját teljesen
világosan kifejtette, kötelességének érzi,
hogy Franciaország — mint az egyez-
mény egyik aláírója — részéről esatlakoz-
zék Simon álláspontjához. Franciaország
nak a kisebbségi probléma megvizsgálá-
sában sohasem voltak külön szempontjai.

Franciaország 15 éve förekszik arra,
hogy elismeresse a népek jogait és
hogy elkerüljék a visszaéléseket, ame-
lyekre a jogok ürügyét szolgáltathat-
nak és amelyek a szerződésekben fog-
lalt védelmet az államok szuverén
életébe való beavatkozásra használ-
hatják fel.

Lengyelország multibeli magatartásának
logikus vonalán marad, amikor csak a
Népszövetség szempontjából vizsgálja a
problémát.

Nem hiszi, hogy a szerződések módo-
sításának lehetsége tilva volna,
de nem hiszi azt sem, hogy egyetlen
államnak joga lenne egyoldalúan el-
végezni a módosításokat annál ke-
vésebb a főbbi állammal szemben va-
lóságos demonstrációként, amelyek

egyharmada kisebbségi,
Ezért nevezik az osztrák-magyar mo-
narchia utódjának.

Amikor a Népszövetség Lengyelország
nemzeti szabadságát enunciólta és a há-
romszáz éves nemzetiségi harcnak nagy
lengyel állam megalkotásával vetett vé-
gét, gondoskodni kíván arról, hogy a len-
gyel területre koncentrált kisebbségek,
amelyeknek száma a 15 milliót is meg-
haladja és 40 millió összlakosságból, meg-
felelő biztosítékokat kapjanak nemzeti auto-
nómájuk megőrzésére.

Most, miután már nincsen más ürügye,
kisebbségvédelmi kötelezettségeinek fel-
rugásával próbálja a Németország felé
váltott kötelezettségeket teljesíteni.

A kisebbségi elméletek siralmas bukása
ez: bizonyítéka, hogy a legkönnyebb do-
log a világon a kisebbségi jogokkal ját-
szani.

Külpolitikai figyelő

Lengyelország. Beck ezredes az egész
politikai világ figyelmét magára von-
ta, az ő személye körül zajlanak le a
genfi szenzációk. Kérésére rendkívüli
gyűlésre ül össze a Népszövetség taná-
csa, ahol általános feltűnést kelt a ki-
sebbségi kérdéstről szóló követelőző,
fenyegető beszédével. Akadályokat mer
gördíteni ama francia politika elé,
amelynek főelve a területi status quo
fenntartása, a lengyelek legfőbb ér-
deke. Még nem mondta ki az utolsó
szót talán, amely a keleti paktum meg-
kötését lehetetlenné teszi, de igen ko-
moly akadályokat támaszt e paktum
megkötése körül. Ha nem is ellenzi
Oroszország felvételét a Népszövet-
ségbe, kifogásolja, hogy Oroszország
állandó tanácsstagságot kapjon, mikor
Lengyelország nem állandó tanácsstág
és követeli hogy általánosítsák, vagy
vessék el teljesen a kisebbségvédelmi
kötelezettséget. Ez az ember, aki Pi-
sudskya támaszkodva a legveszélye-
sebb, a legmerészebb külpolitikát foly-
tatja, amelyet nagyhatalmak közé
ékel aránylag kicsiny ország külpoli-
tikai vezetője megengedhet magának,
elfelejtette, hogy országa csak tegnap
szerezte vissza politikai hibái miatt el-
vesztett függetlenségét.

Nem kell mindezekből arra következ-
tetni, hogy Lengyelország feladta az
érdekeinek megfelelő francia irányza-
tot, mint ahogy az sem valószínű,
hogy a német-lengyel titkos szerződés-
nek, ha ilyen egyáltalában létre jött,
francia ellenes éle volna. Egész más a
lengyelek célja: Beck és Pilsudsky, kik
mindketten katónák, meg vannak győ-
ződve arról, hogy Lengyelországot a
közeljövőben semmi veszély nem fe-
nyegeti. Tudják ők, hogy a németek a
lengyelek célja: Beck s Pilsudsky, kik
de biztosan abban, hogy még egy jó né-
hány évig erősebb marad a lengyel
hadsereg a németnél, éppen ezért nincs
mit tartani egy esetleges német táma-
dástól. Biztonságban érzik magukat a
lengyelek, nem új orientációt keres-
nek, diplomáciájuk legfőbb törekvése
most az, hogy Lengyelországot a többi
nagyhatalom által elismert nagyhata-
lommá tegye. Ezért szeretne Beck ál-
landó tanácsstagságot Lengyelország
számára a Népszövetségben, ezért akar
ja a nagyhatalmakra is kiterjeszteni,
vagy elvetni a kisebbségvédelmi köte-
lezettséget. De nagyon merész a két
lengyel katona-diplomatának ez a tö-
rekvése. Nem adják fel a francia orien-
tációt, de elveszthetik a francia barát-
ságot, mert nagyhatalmi céljaik eléré-
sére eddig használt eszközeik, a fran-
ciai törekvések megvalósítását hátrál-
tatják. Nagyhatalmi ábrándjaikat kö-
vetve, elveszthetik lábaik alól a reális
alapot.

Még nem mondták ki az utolsó szót
a keleti paktum ügyében a lengyelek:
Eden angol főpecsétörnek állítólag
adott nemleges választ nem lehet vég-
legesnek tekinteni, a tárgyalások még
folynak. Oroszországnak a Népszövet-
ségbe való felvétele és állandó tanács-
tagságának ügyében pedig komoly re-
mény van a megegyezésre, mert még
sem valószínű, hogy Lengyelország
véglegesen szembe merne helyezkedni
a francia diplomácia jelenleg legfonto-
sabb törekvéseivel, amelynek megvaló-
sításáért az oroszok és az angolok hó-
napokon át dolgoztak együtt a fran-
ciákkal. Valószínű, hogy a lengyelek
engedni fognak ábrándos törekvéseik-
ből. Ez pedig annál is inkább kívána-

Kína jót vár a szovjet nép- szövetségi tagságától

Ezután Kuataisehi delegátus szólalt
fel, aki a Távolkelet problémáiról beszélt
és hangsúlyozta, hogy Kína szilárdul el-
van tökélyre összes jogainak fenntartásá-
ra és nem fogad el befejezett tényeket. A
Népszövetség felelőssége abban az arány-
ban nő, amely mértékben súlyosodik a
helyzet a szélsőkeleten. Pui esaszár trón-
ralépése nem váltóztatta meg a mandzsu-
riai állam törvénytelen jellegét. Egyesek
rablásai nem mások, mint egy gorilla
hare aktusai, amelyek egy nép tiltakozá-
sai a diktatura ellen. Kedvező eredmé-
nyeket vár a szovjetek belépésétől és az
Egyesült Államok közeledésétől a Népszö-
vetséghez.

Aloisi olasz delegátus ismertette ez-
után kormány álláspontját. Olaszország
sines ellene annak, hogy a kisebbségvé-

(Folytatása a 8-ik oldalon.)

De nem hisszük, hogy Lengyelország-
nak ez az átlátszó trükkje sikerülni fog.

Lengyelország nem áll olyan erősen a
talpán, hogy a szomszédos két kisanant
állam, Franciaország és a Szovjet nélkül
irányíthassa belső életét.

Lengyelország eltévedt az európai dip-
lomácia rengetegében, mert megavartá a
német ígérét, ami mögött viszont alig-
hanem Angliának messzeérő keze húzód-
nak meg.

De erre a bombán még London és Ber-
lin is felhőrdül. Berlinek régi gondja a
hatmillió lengyelországi német kiseb-
ség.

Beck túlléte a célon.
Majd megajálják a rendes diplomáciai
megfogalmazás az álláspont megválto-
ztatására.

Az amúgyis a levegőbe épített kiseb-
bségi jogvédelmet nem fogja csapás érni...

tos, mert a béke barátai Oroszországnak a Népszövetségbe való belépésétől ezen intézmény megerősödését várják.

Oroszország. Mussolini a múlt héten Bariban megnyílt „Keleti vásáron“ tartott beszédében feltűnően megleghangon beszélt a franciákról. Ezen a vásáron, amelyen sem a németek, sem a jugoszlávok nem állítottak ki, Mussolini először a francia pavillont látogatta meg. Mikor háborúról beszél a duce, vagy a militarizmust dicsőíti egy újságcikkben, akkor ez viszont a németeknek szól. Elmultak azok az idők, amikor Mussolini a franciákra gondolva, szónokolt az északolaszországi városokban nagy tömegek előtt az ágyuk és gépfegyverek utóéletlen szépségéről. Most a német veszély egy táborba hozta a franciákat és olaszokat. Míg a keleti-paktum és Oroszországnak a Népszövetségbe való felvétele Németország Északkelet felé való előre törésének esélyeit csökkentik, a francia-olasz együttműködés a németek Keletfelé való térhódítását fogja akadályozni. E térhódítás megakadályozása, Ausztria függetlenségének megvédése gazdasági kérdés nagyrészt: egy jólétnek örvendő Ausztria nem fogja eldobni függetlenségét. De ugyan akkor stratégiai kérdés is: tudott dolog, hogy az olasz hadsereg az osztrák határ mentén történt gyors felvonulása akadályozta meg a németországi osztrák náci betörését Ausztriába. Stratégiai helyzetét is akarja Mussolini megjavítani, amikor éppen Csehszlovákiát kívánja a római szövetségbe bevonni. Mert gazdaságilag nem jelent sokat Csehszlovákia Ausztria, Magyarország és Olaszország számára. Magyarország az egyetlen agrárállam ebben a szövetségben, Csehszlovákiának egy harmadik ipari államnak a csatlakozása gazdaságilag nehézségekbe ütközne. Ezzel szemben kétségtelen, hogy katonailag Ausztria függetlensége a csehek kezében van. Bécs a cseh határtól nagyon közel fekszik és a cseh német betörés esetén órák alatt foglalhatnák el Bécsét és várhatnák be az olasz hadsereget. Ha Mussolini a stratégiai kérdések figyelembe vételével irányítja is politikáját, ez a háborus politika a németek sakkban tartását célozza, ami a háborus veszély csökkentését jelenti. Olaszország a háborút nem akaró francia blokkhoz csatlakozott, amely erős katonailag. Valószínűleg hogy ez a francia-olasz közeledés politikai megegyezéshez is fog vezetni Barhou római látogatása alkalmával. Az is remélhető, hogy ez a barátság, amelynek kiinduló pontját a közös német veszély képezte, ki fog szélesedni és tartós marad, mert az olasz-francia közeledés reális és sokáig tartó alapokon nyugszik: a politikai kérdésektől eltekintve Olaszország pénzügyi politikája már régen a francia pénzügyi politikához igazodott és most is igazodik; egy az olaszoknak nyújtandó francia kölcsön még jobban fogja siettetni a két ország közti megegyezést. De, ha közeledés is észlelhető a francia és olasz politika között egy néhány kérdésben, remélni lehet, hogy ez a kollaborációs bázis szélesedni fog, nem lehet azt várni, hogy az olaszok az általános francia politikát mindenben támogassák: a leszerelés kérdéseben Mussolinij még nem változtatta meg a németeknek kedvező felfogását és az is valószínű, hogy revizionista politikáját sem adta fel teljesen, mint ahogy azt egyes helyeken gondolják, mindenestre örvendetes, hogy Olaszország a békét védő Franciaországhoz közeledett, örvendetes, hogy ez az ország, amely nagyobb szerepet visz, mint amilyen ereje van (katonai szakértők szerint az olasz hadsereg nem nagyon jó és gazdaságilag sem nagyhatalom Olaszország) a színvonalas Olaszország diplomáciai felkészültségét indirekte a béke szolgálatába állítja. (R. I.)

SELECT MOZGO
Nagy sikerrel folytatja

MAX BAER

a világ boxbajnoka elsőrangú filmjének bemutatását:
Erős férfi — gyenge nő
elegáns rendezésű film, izgalmas boxmérkőzéssel, melyben partnere:
PRIMO DI CARNERA. A nő fő szerepben: MYRNA LOY.
Műsoron kívül hangos pótkép.

Gazdasági bojkott a régi világban antiszemita ellen

A világ zsidósága a történelemben nem most vette először bojkott alá ellen ségeit. A zsidó történelemben nem első eset, hogy bojkottal válasznak az egzisztenciájukra törő ellenségeskedésekre. 378 évvel ezelőtt, amikor az országközi kapcsolatok még gyéren voltak kiépülve, és a nemzetközi kereskedelem kezdetleges korszakát élte, a zsidók gazdasági bojkottal éltek egy katolikus városal szemben, amely sorozatos zsidóüldözéseivel, a zsidó egzisztenciák szándékos és rendszeres alá aknázásával hívta ki maga ellen a zsidó megtorlásnak ezt a módszerét. Az akkori bojkott a maihoz képest bizonyára kis méretű volt, de maga az tény, hogy zsidók keresztényellenes bojkottot hirdettek, merész és veszedelmes vállalkozás volt, hiszen abban az időben keresztényekkel kikezdeni egyet jelentett szembe szállani a pápával.

Ó maga is megjelent a nagy autodafénál, hatalmas menet élén.

Bojkott
Ennek a híre eljutott gyorsan a többi országok zsidói közé, akik gyásznapot rendeztek az események hatása alatt. Együtt azonban Hanna indítványára üldözöttséget menesztettek a szultánhoz, vejenek Jozsef Naszinak vezetésével, arra kérve, hogy a Törökországba érkező hajókra adjon ki rendeletet, hogy azok ne horgonyozzanak Ankoná kikötőjében. Meg kell büntetni apátát. Szünjön meg vele minden érintkezés és a hajók egyenesen jöjjenek török kikötőbe. A zsidó asszonynak és vejenek befolyására jellemző, hogy bojkottot végrehajtottak.

Zsidó asszony a bojkott élén

Az akkori pápa, IV. Pál elődei között a legnagyobb zsidógyűlölő hírében állott. Egyébként a zsarnokság megtestesítője, aki az eretnekeket öntötte ki féktelen haragját. Egy napon ő maga kérdezte híveit előt, hogyan lehet, hogy pápának választották, hiszen amióta él, senki emberfia-val jót nem cselekedett.

A bojkott élére egy nő állott, aki a kockázatos harcot ugyszólván egyedül vállalta. A nő Donna Gracia Mandoza volt. Az inkvizíció borzalmas idejében lépett fel Donna Gracia, a Benvenisti híres marannus család tagja, 1510-ben született Lisszabonban, amikor szülei már szinleg a katolikus valláson voltak, de titokban zsidó nevelésben részesítették. Tízennelvé éves korában férjhez adták egy gazdag marannus bankárhoz, Franciscus Mindishez. A férj nagy bankügyleteket bonyolított le az akkor Európa fontosabb helyein, így főképp Antwerpenben. Üzletfelei leginkább királyok és hercegek voltak. A marannus bankját nem egyszer V. Károly német császár is felkereste, kölcsönök ügyében.

Menekülés...

Hét évvel az esküvő után a bankár meghalt és Gracia egyetlen gyermekével a hatéves Reinával itt maradt. Abban az időben pápai utasításra a marannusok fölött nagy ellenőrzést gyakorolt az inkvizíció, úgy, hogy sokan kénytelenek voltak Spanyolországból Portugáliába menekülni. A legtöbbször Törökországban helyezkedett el, Donna Gracia és gyermeke Antwerpenbe került, ahol egy szabadabb atmoszférába uralkodott. Donna Gracia tovább vezette a bankházat, nagy befolyásra tett szert és sikerült neki több száz szegény zsidó családot a portugáliai pokolból átmenteni Antwerpen városába.

Hanna Benvenist

De anemes asszony, aki életüket mentett meg, irtó zaklatásoknak volt kitéve. A császár, aki nem tudta a bankházzal szemben vállalt kötelezettségeit teljesíteni, állandóan zaklatta hatóságával, úgy, hogy kénytelen volt Velencébe menekülni. Alighogy elhagyta Antwerpent, máris elkobozták vagyonát. Amit átmenekített, azt is lefoglalták Velencében és csak a törökök diplomáciai segítségével sikerült visszazerezniük. Gracia eljutott Törökországba, ahol nyíltan felvette a zsidó vallást és ezután Hanna Benvenisti Naszi nevet viselte. Nagy tekintélye volt és amikor Pál pápa Anconában a Törökország felé igyekvő marannusokat zaklatta, sikerült a portánál kieszközölnie, hogy a szultán közbelépett érdekében és a lefogott zsidókat utjukra engedték. A pápát ez annyira felbőszítette, hogy a zsidók ellen, akik kiestek a szultán hatás köréből, irtóhadjáratot vezetett. A vesztörvényszéket üzembe helyezte és hatvan marannust egy napon vetett máglyára.

Hogy mennyire hatott ez az eset, elég megemlíteni, hogy néhány hét múlva Ankoná már követeket küldött a pápához, arra kérve, hogy intervenáljon a bojkott megszűnése érdekében, mert a város lakóit már súlyos inség fenyegeti. A pápa előbb Hannához fordult fenyegető levélben, de amikor Hanna a fenyegetésekre nem reagált, engedékenyebb hangú levelet küldött neki, arra kérve, hogy zsidó testvérei érdekében járjon el a szultánnal, hogy a bojkottot függeszék fel a kikötőre. A zsidó asszony önzetesen válaszolt és azt írta, hogy amíg nem lát garanciákat a zsidóüldözés beszüntetésére, semmi oka nincs arra, hogy a szultánnal eljárjon.

A bojkott ellanyhul

A bojkott átterjedt más olasz kikötővárosokra is és Hanna a siránkozó levelek tömegeit kapta hittestvéreitől, akik a pápa jogára alatt éltek. Arra kérték a nagyszonnyal, legyen segítségükre, mert elpusztulnak abban a gyűlölethullámban, amit a pápa reájuk zudít. Hanna erre azt válaszolta, hogy telepedjenek le török földön és menjenek ki abból a zónából, ahol a pápa az ur. Az ankonai zsidók azonban nem fogadták el ezt az ajánlatot, hanem az országos rabbikolégiumhoz fordultak, arra kérve, hogy ők oldják fel a zsidó kereskedőket a kikötői tilalom alól. Ebből nagy viták támadtak.

Később a bojkott veszített erejéből azaz, hogy a kereskedők egysége megbomlott. Az a hatása azonban megmaradt a bojkottnak, hogy a zsidóság tudta, hogyan koncentrálna erőit akkor, amikor elhagyta nagy igazságtalanságok történetét. S. I.

Megtalálták a világ legrégebb békeszerződését

Már 4000 évvel ezelőtt is megszegték a szerződéseket

LONDON, szeptember 14. Yale egyetem tudósai a Mezopotámiában végzett ásátások alkalmával napvilágra hozták a világ legrégebb békeszerződését, melyet négyezer évvel ezelőtt kötöttek.

Kr. e. kétezerben Lagas és Umma szumir városok között esztendőnkön át tartó véres testvérháború dult. Egy napon aztán az emberek belátták, hogy a béke mindenestre jobb a háborúnál. Letették a fegyvert és — békeszerződést kötöttek. A békeszerződésben a többi között a következő állt:

„Umma és Lagas városok ünnepélyesen hírül adják, hogy a köztük dúló testvérháború hosszabb időre véget ért. Ehhez a békeszerződéshez a felek Ningursu istent hívják tanúnak. Ezentúl a két város békés egyetértésben fog élni és mindazt ami a közelmúlt-

ban volt, elfelejtik. Nyomor és átok a béke megszegőjére! Ningursu isten a világ minden bajával, betegségével és bűnével sújtsa a béke megszegőjét. A békeszerződés Ningursu isten templomában szövegetessék ki.“

Mi történt ezután? Néhány évig csakugyan békességben élt egymás mellett a két város. Később azonban Umma uralkodója elkészült „felfegyverkezési programjával“ és semmibe sem véve Ningursu isten kilátásba helyezett büntetését, csapataival megrohanta Lagast, a lakosságot lemészárolta, a várost pedig a föld színével tette egyenlővé.

A szerződészegő várost is utólrta a sors: Ummát ismeretlen hordák pusztították el.

Majom marad a majom, ha családtagoknak nevelik is

LONDON, szeptember 14. A lapok már írtak arról, hogy a British Association mostani aberdeeni kongresszusán N. T. Walker dr., az aberdeeni egyetem tanára elmondotta Kellogg amerikai egyetemi tanár érdekes kísérletének történetét. Kellogg tudvaleg kilenc hónapig együtt és ugyan olyan körülmények között nevelt egy kölyökkajmot és egy csecsemőt. Walker professzor új, kongresszusi beszámolójáról ma érkezett részletes tudósítás.

— A majom hét és félhónapos volt, mikor Kellogg tanár és felesége „örökbe fogadta“ — mondotta N. T. Walker. — Már fogságban született. Kelloggék kisfia pedig két és félhónapos volt, mikor a kísérlet megkezdődött.

— A majmot egészen úgy nevelték, mint a kisfiút. A megegyezés a legapróbb részletekig terjedt. A kis majmot cuclisüvegéből táplálták s ugyanugy öltöztették és fűrésztöttek, mint a kisfiút. Egyszerre tanították járni őket. A majmot is két lábon jártatták. Ugyan akkor kezdett kanállal enni, mint a kisfiú. Ha ügytelenséget követett el, gyöngéden de állhatatosan figyelmeztették a helyes viselkedésre. Ugy bántak

vele, mintha családtag lett volna s mintha a tudós és felesége nevelőszülei lettek volna. Egyáltalán nem úgy viselkedtek vele szemben, mint ahogy állatokkal szemben szokás, hanem úgy mintha kisgyerek lett volna.

— A kísérlet kilenc hónapig tartott. A kilenc hónap eltelté után tudományos vizsgálat alá vetették Guát, a majmot és Donaldot, a kisfiút. A vizsgálat a testi és lelki képességekre egyformán figyelemmel volt. Ha röviden összegeznünk akarunk az eredményt, egyszerűen így szólhatnánk: A csimpánz és csimpánz és a gyerek gyerek maradt.

— Ha a kis majom álmos volt és azt akarta, hogy ágyba fektessék, hirtelen a földre vetette magát. Ha éhes volt, „nevelőszülei“ ruháját harapdálta.

— A kilenc hónap múltán a majom ötvennyolc és a kisfiú hatvannyolc különböző szót értett meg. Sok tekintetben mindamellet tanulékonyabb volt Guá, mint Donald. Könnyebben tanulta meg, hogyan kell kanállal enni, mint a kisfiú és a két lábon járás is könnyebben ment neki. Az utánzásban azonban messze elmaradt a gyerek mögött bár a közfelfogás az utánzás nagy mesterének tartja a majmot.

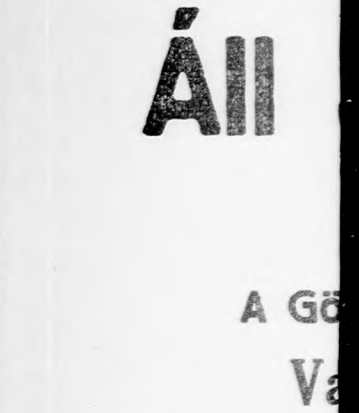
Kultürember könyvtárából nem hiányozhat

Horra bin:

Mire tanít a gazdasági földrajz?

tanulmánya.

Ára 40.— lej. Megrendelhető az Új Kelet könyvostályától az összeg portó költség (10 lej) előzetesen be küldése mellett.

PÁRIZS, szeptember 10-én meg az alábbi érdeklap a nürnbergi kongresszust kommentálta. „Hitler nem kormányoz. Mindig repülőurajlon van, egyméter távolságot repül (Göbbs) és nem lakag birodalmát, es gyülések tam-tamos elnökölne. A kancetiszviselők intézik. Kompetens személtudósítójának, hogy óta a német diplomata tését sem tanulmányolva ez jó? Külpolitiká mindenkorra leszögeban. Így valahányszóhok felé emelkedikben mitológiai hőber dolgozik azonnal megszerze magánabels. Otto Strasser Deccímű lapjának szepban ennek a párbajteit közli. Ismeretes Franz Thyssen, a nébefolyásolja, aki ne

Gyógynevelés

hat a Togal-lab
Hüleses meg
Idegfájdalom, S
és minden
Rheumatikus
esetle
Togal oldja a
és eltávolítja a szerveze
Minden gyógyszerár
Lei 52 — vagy Lei 130 —

Svájci kész

narchikus érzelme gi fajvédő garda lizmusa fölötti me Göbbs a nemz lasszált és szegény löje az intellektu nak, munkanélkül dött Strasserrel, ta levelek“ megü bambergi kongres többi pártfőnököl gada ő is a nem jelszót. Mégis az nak tekintik és Schacht dr., a „pénzfa“ embere szögban a bank emnéregiben form telte. Ime mit ir volution: „A Göring-Göb pontjához érkeze kül a végső fáz Egyiknek, vagy debb időn belül

Áll a harc Hitler és közvetlen környezete között

A Göring-Göbbels ellentétek Göring-Hitler ellentétekké alakultak Valóban császárrá akarja magát koronáztatni Hitler?

PÁRIZS, szeptember 14. Az Excelsior szeptember 10-i számában jelent meg az alábbi érdekes cikk, melyben a lap a nürnbergi nemzeti szocialista kongresszust kommentálja.

„Hitler nem kormányoz. Uszkál a térben. Mindig repülőgépen (amióta uralkom van, egymillió 500 ezer kilométer távolságot repült be — mondta Göbbels) és nem is hagyja el a csillagok birodalmát, csak mikor a közgyűlések tam-tamos dervistáncain kell elnőkölnie. A kancellári palotában a tisztviselők intézik el a folyóúgyeket.

Kompetens személy mondotta lapunk tudósítójának, hogy a Führer hónapok óta a német diplomatakat egyetlen jelenését sem tanulmányozta át. Mire is volna ez jó? Külpolitikáját egyszer és mindenkorra leszögezte a Mein Kampfban. Így valahányszor a Führer a felhők felé emelkedik, hogy még életében mitológiai hőssé váljék, két ember dolgozik azon, hogy a hatalmat megszerezze magának: Göring és Göbbels.

Otto Strasser Deutsche Revolution című lapjának szeptember 9-i számában ennek a párbajnak érdekes részleteit közli. Ismeretes, hogy Göringet Franz Thyssen, a nehézipar képviselője befolyásolja, aki nem leplezi sem mo-

ma már maga mögött hagyta Göbbelst. Állítólag már meg is győzte Hitlert arról, hogy szabadságolja a propagandügyi minisztert. Göbbels ezzel szemben leplezte a Führer előtt a porosz miniszterelnök obskurus machinációját. Ha hitelt lehet adni Göbbelsnek, úgy Göring a Hohenzollernekkel konspirált. Kötelezte magát a kronprinzzel szemben, hogy visszahelyezi ősei trónjára.

Annak számára, aki ismeri a német politika titkos utjait, ez a megállapítás nem tűnik valószínűtlennek. A legnagyobb német katonai érdemrend tulajdonosa sosem tagadta monarchista érzelmeit és a dornai kastély lakói mindig is benne bíztak, mint aki vissza fogja állítani a monarchiát.

Göbbels amint a Deutsche Revolution, melynek eddig minden értesülő-

se abszolút autentikusnak bizonyult, megállapítja, hogy bizonyította a Führer előtt Göring komplotját. Ezeket a bizonyítékokat a nemzeti szocialista baloldal még két tisztviselője támasztotta alá. Ez a két ember: Ley, a munkafront vezetője és Lutze, a rohamcsapatok parancsnoka. Hitler azonban ingadozik. Nem szeretné eltávolítani Göbbelst, aki az utolsó fegyvere Göring manővereivel szemben. Ezért döntött úgy hogy nem oszlatja fel az S. A.-t és nemv otte tudomásul a Ley, valamint Schirach, az ifjúság parancsnoka ellen irányított támadásokat. A Hohenzollernek és monarchistákat szigorú szanciókkal fenyegette meg, az iparosokat pedig radikális gazdasági reformokkal.

Igy a Göring-Göbbels konfliktus kiszélesedett és Hitler-Göring konfliktus lett belőle.

Nagy kalap vásár!
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 10. sz. alatt
Weiss Siegfried
cég ajánlja
a legújabb divatu és közkedve t
Romagna márkájú
valamint szines és fekete velourkalap
ját utolérhetően áron!

Strasser információihoz az Excelsior még egy, a lap szerint biztos forrásból szerzett értesülést tesz hozzá.

„Amikor az Ewening Standardban azt olvastuk, hogy Hitler császárrá akarja magát koronáztatni, szkeptikusak voltunk. Az Ewening Standard egy új szent birodalom népcészáráról beszélt és apró részletekben írta le a volt szobafestő jövendőbeli császári koronáját. Őszintén szólva, most is szkeptikusak vagyunk. De most különböző forrásokból értesülünk, hogy ez nem tréfa dolog, nem is ujságírói kitalálás, mert Göbbels környezetében valóban arra gondolnak, kériék fel a Führert, hogy vegye fel a császári címet, hogy a Hohenzollernek manővereinek így vessen véget.”

Elővigyázatos ember csak CZINK-nél tisztítja, festeti ruháját

A kommunisták egyre nagyobb szerephez jutnak az amerikai textilsztrájk irányításában

Rhode Islandban formális polgárháborúvá fajult a sztrájk. A szövetségi hadsereg lépett közbe

LONDON, szeptember 14. Az Egyesült Államokban a textilgyári sztrájk-helyzet napról-napra komolyabbá válik. Ma is több nagyzüem előtt voltak véres összeütközések a karhatalom és a sztrájkolók között számos sebesülttel. Rhode Island tagállam kormányzója elrendelte az összes kommunisták őrizetbe vételét, mert a hatóságok bizonyítékokat terjesztettek elébe arról, hogy a zavargásokat a baloldali szélsőségesek szítják.

Több, mint száz kommunistát tartóztattak le, akik a szomszédos államokból érkeztek zavargások szítására. A rendbontó akciók az államban mindennél tovább folynak. A legjobban veszélyeztetett városokban, Sealsvilleben, Hontswayben a szórakozóhelyek nem tartanak előadásokat. A karhatalom a sötétség beállta után nem tűri az uc-

cai csoportosulásokat. Hétezer főnyi katonaság áll az állam határán készen a beavatkozásra.

Ujabb jelentés szerint Rhode Islandban a helyzet tovább súlyosbodott. A hatóságok felszólították a volt front-harcosokat, hogy jelentkezzenek a rend fenntartását célzó szolgálat ellátására. Mivel a nemzeti gárda elégtelennek bizonyult a kormányzó felhatalmazást kért Roosevelt elnöktől arra, hogy szükség esetén a szövetségi hadsereg csapattezeit kivezényeltesse a súlyos sztrájkzavargások leküzdésére.

Az amerikai szövetségi hadsereg eleget tett a kérésnek és néhány csapattezt, számszerint csaknem ötezer főnyi katonaságot utba indítottak Rhode Islandba a zavargások által veszélyeztetett rend helyreállítására.

Diplomáciai konfliktusok az amerikai fegyverkereskedelmi botrány miatt

Az angol királyt is meggyanusították a fegyverszállítók

London, szeptember 14. A mai angol lapok közlik, hogy több állam diplomáciai uton tiltakozott a washingtoni szenátus hadiipari vizsgálóbizottsága előtt elhangzott ama kijelentések miatt, amelyek súlyos gyanúsításokat tartalmaznak bizonyos személyiségekről szemben, Hull külügyminiszter tárgyalt ez ügyben a bizottság tagjaival.

A Daily Express jelenti Washingtonból, hogy Sir Ronald Lindsay washingtoni angol nagykövet formaszereű tiltakozást jelentett be a bizottság előtt elhangzott tanuvallomás miatt, mely V. György angol király ellen gyanúsításokat tartalmazott. Erre Nye szenátor, a vizsgálóbizottság elnöke és Hull külügyminiszter

is formaszereű boconatkerő nyilatkozatot tettek közzé. Nye elnök hangoztatta, hogy a bizottság mélységesen sajnálja azokat a téves benyomásokat, amelyeket egyes gyárak külföldi ügynökeinek bizonyos magasállású személyiségekről tett alapítalan, de jóhiszemű kijelentései keltek és sajnálja, hogy e kijelentéseket úgy tekintették, mint a bizottság nézetét.

Hull kijelentette, hogy a vizsgálat kizárólagos célja a hadiipar óriási méretű visszaéléseinek leplezése volt és hogy sem a bizottságnak, sem az amerikai kormánynak nem volt szándékában bármely más kormányt vagy annak tisztviselőjét a legesekélyebb mértékben is megbántani.

A mult éjszaka tárgyalás folyamán Lawrence Leon, az American Export Company egyik mexikói ügynöke a bizottság előtt előolvastott levelében a következőket írja:

— Itt (Mexikóban) a megvesztegetést magától értetődő dolognak tekintik. A mexikói kormány egyik főmérnökének, aki az állami gépgyárat vezeti, egy pompás gépkocsit ígertem ajándékol, ha nekünk juttatja a kormány megrendeléseit. Eddig nagyon elhanyagoltuk ezt az országot. Bárcsak itt maradhatnék még néhány hónapig.

A Daily Express tudósítója beszélgetést folytatott az angol Seley Armament Company vezetőjével, John Ball igazgatóval, aki kijelentette az újságíró előtt, hogy az amerikai szenátus vizsgálóbizottságának eljárása tudatos támadás Anglia ellen. Az igazgató szerint a támadás hátterében a konkurrencia irigységét kell keresni. Ball igazgató nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy egyáltalán nem éri szükségét annak, hogy a fegyverkereskedelem miatt mentesse magát, mert szerinte ez éppen olyan üzlet, mint más és ha most az amerikai szenátus jónak látja ezeket az üzleteket ilyen megvilágításba helyezni, úgy ez csak azt jelenti, hogy az amerikai fegyverkereskedelem irigykedik a Vickers Armstrong-művek és más brit fegyvergyárak üzleteire, amelyek ugyanis kiszorították az amerikai fegyverkereskedelmi cégeket a délamerikai piacról.

Washington, szeptember 14. A nemzetközi fegyverkereskedelem kormányügyi nék leplezése diplomáciai konfliktusokkal fenyeget. Az amerikai kormány ugylátszik e akarja kerülni ezeket a konfliktusekat és ezért most azon fáradozik, hogy a szenátusi vizsgálóbizottság munkálatait más irányba terelje. Hull külügyi államtitkár kedden este hosszas megbeszélést folytatott Nye szenátorral, a szenátusi vizsgálóbizottság elnökevel ebben a kérdésben.

Az angol tiltakozáson kívül több dél-amerikai állam is diplomáciai lépést tett az amerikai kormánytól a szenátusi vizsgálóbizottság eljárása ellen. Argentína és Chile követői tiltakozást jelentettek ebben az ügyben az amerikai kormánynak, tekintettel arra, hogy a két ország gyakran szerepelt a szenátusi vizsgálóbizottság előtt elhangzott vallomásokban.

Férjhez adnám

30 éves intelligens unokahugomat havi 5000 lej apanázzsal, berendezéssel szerény jövedelmű megjelenésű, komoly, intelligens zsidó 35-40 éves urtemberhez. Utazók jellegre a kadóba. Teljes című, fényképpel ellátott levelekre válaszolok.

Gyorsan és biztosan

hat a Togal-tabletta minden **Külöleges megbetegedés** Idegfájdalom, Spanyolnátha és mindennemű **Rheumatikus betegség** esetén.

Togal oldja a húgysavat és eltávolítja a szervezetre káros anyagokat! Minden gyógyszerárban és drogeriában. Lei 52— vagy Lei 130—, Biztos hatású csakis a

Svájci készítmény!

narchikus érzelmeit, sem pedig a „régij fajsvedő gárda utópisztikus szocializmusa fölötti megvetését.

Göbbels a nemzeti szocializmus deklarációját és szegény rétegeinek képviselője az intellektueleknek, kispolgároknak, munkanélkülieknek. Együttműködött Strasserrel, a „nemzeti szocialista levelek” megírásában. 1926-ban a bambergi kongresszuson kapitulált a többi pártfőnökökkel szemben és elfogadta ő is a „nemzeti marxizmus” jelszót. Mégis az iparmagnások gyanusnak tekintik és azt állítják, hogy Schacht dr., a gazdasági diktátor, a „pénzfai” embere (ezalatt Franciaországban a bank és ipari tőkét értik), nemrégiben formálisan távozását követe. Ime mit ír most a Deutsche Revolution:

„A Göring-Göbbels párbaj kulmináns pontjához érkezett. Minden túlzás nélkül a végső fázisról lehet beszélni. Egyiknek, vagy másíknak a legrövidebb időn belül el kell esnie. Göring

az eset, elég y hét mutva dött a pápá rvenialjon a ében, mert a ég fenyegeti, dult fenyege- na a fenyege- keneyebb han- a kérve, hogy rjon el a szul üggyessék fel y önértetésen amíg nem lát beszűntetésé- hogy a szul-

tot? ellanyhul olasz kikötő- ránkózo leve- réreitől, akik Arra kérték a ségükre, mert behullámban, anna erre azt nek le török ól a zónából, konaj zsidók t az ajánlatot, giumhoz for- oldják fel a tilalom alól. k. erejéből az- sége megbom- megmaradt a g tudta, ho- kor, amikor el- történtek. S. I.

abb seket or és átok a rsu isten a tegségével és egszegőjét. A sten templo-

éhány évig egymás mel azonban Um- felfegyverke mmibe sem tába helye- al megrohan- lemészárolta- zínével tette

is utólérte hordák pusz

salád-

ett volna s te nevelőszü- án nem úgy mint ahogy hanem úgy na. apig tartott. an tudomá- t. A vizsgá- gekre egyfor röviden ösz- ményt. egy- A csimpánz rek maradt. os volt és azt ssék, hirtelen a éhes volt- apdálta. an a majom vannyolc kü- Sok tekintet- nyabb volt ebben tanul- nállal enni- on járás is z utánzásban a gyerek mö- utánzás nagy tot.

SPORT

Vasárnap Nagyszebenben: TAC—Romania

A Biroul Federal 3:1 arányban a TAC javára igazolta a vasárnapi meccset. Homályos és sokféleképpen értelmezhető paragrafus alapján mondták ki az ítéletet

Cluj-Kolozsvár, szeptember 14. (Az Uj Kelet tud.) A TAC—Romania ügy a Biroul Federal tegnapi ülése után új fázishoz érkezett. Ismeretes, hogy legutóbb a Romania 3:1 arányban győzött a temesvári csapat ellen és ezzel mármár bekerült a bajnoki mezőnybe, azonban a TAC óvása folytán, amelyet egy Románia játékos, Vartan miat. nyújtott be, a Nemzeti Bajnokság bizottsága a mérkőzést 0:0 gólaránnyal a TAC javára ítélte.

A TAC fellebbezést jelenlétben a döntés ellen és így került az ügy a Biroul Federal elé, amely a

megsemmisített mérkőzést 3:1 arányban írta a TAC javára

és minthogy az első mérkőzésen a Romania is 3:1 arányban nyert, szükségessé vált egy újabb mérkőzés lejátszása, amely szeptember 16-ra, vasárnapra Nagyszebenbe tűztek ki.

Amelkül, hogy az ügyben szereplő két egyesület mellett vagy ellen állást kívánunk foglalni, meg kell állapítanunk, hogy

teljesen igazságatlan és illogikus az a szabály, amelynek alapján a Nemzeti Bajnokság bizottsága helyi adott a TAC óvásának.

Mert lehetett a szóbanforgó paragrafusnak nemes és helyes intenciója, a megfogalmazása azonban olyan homályos, hogy sürgős módosításra szorul. A szabályalkotó fórum ugyanis nagyon helyesen gondolt arra az eshetőségre, hogy egy osztályozó mérkőzésen ne lehessen megerősíteni a csapatot olyan játékosokkal, akik esetleg azonnal igazolhatók. Ezért gondolt arra, hogy megtiltja más játékosok szerepeltetését az osztályozó mérkőzésen, mint akik a lefolyt év bajnokságában szerepeltek. Ahelyett azonban, hogy az idevonatkozó paragrafus, úgy fogalmazták volna meg, hogy

az osztályozó mérkőzésen nem vehet részt olyan játékos, aki nem bír játékjoggal az egész bajnoki évad folyamán

— ami logikus és helyes is — a szöveg egyszerűen csak annyit mond, hogy az osztályozó mérkőzésen nem szerepelhet olyan játékos, aki az elmúlt évadban a csapatban egyszer sem játszott.

Ezek szerint például megtörténhetne, hogy egy csapat tizenegy játékosal végig küzd a bajnoki szezon és osztályozóba kerül. Az első osztályozót megnyeri de a meccsen két játékos súlyosan megsérül. A szabály szerinti alkalmazása esetén a csapat csak kilenc játékosal venne részt a revansmeccsen, holott kitűnő, szabályosan leigazolt tartalékgárdával rendelkezik.

Ismételten hangsúlyozni kívánjuk, nem kívánunk a TAC—Romania vitában ebből az esetből kifolyólag állást foglalni, azonban éppen magasabb szempontból követelnünk kell ezen szabály azonnali megváltoztatását.

Ami a TAC—Romania ügy újabb fordulatát illeti, csak heysesen tudjuk a Biroul Federal tegnapi döntését, amikor az óvás elfogadása mellett a legutóbbi meccset 3:1 arányban igazolta a TAC javára.

mert általában — és nem a konkrét eset labilis óvási okát tekintve — a hibát elkövető egyesület nem jutalmazható, mint az a 0:0-as igazolásnál történt, de büntetendő. A jelen esetben a mérkőzés megsemmisítése és annak 0:0 gólaránnyal a TAC javára való írásával a Románia tulajdonképpen jutalmazták volna, már pedig ez nem felelt volna meg a tényleges igazság szemléletének.

A TAC—Romania ügy tehát jelenleg 3:1—3:1 arányban eldőltlenül áll és vasárnap fog eldőlni, hogy melyik csapat jut be végre a Nemzeti Bajnokságba. Az ügy azonban ezzel még korántsem eszintézve, mert a Románia fellebbezést jelentette be úgy a Nemzeti Bajnokság bizottsága, mint a Biroul Federal döntése ellen, úgyhogy minden remény megvan arra, hogy ez az ügy továbbra is napirenden maradjon és végül is Románia labdarugóportját komolytalanná tegye.

Ideje volna tehát az ügyben olyan megoldást keresni, amely véget vet ennek az

immár humoros circulus vitosusnak. Erre a legmegfelelőbb megoldás az lenne, ha úgy a Romania, mint a TAC—ot minden további nélkül bevezik a Nemzeti Bajnokságba.

Betiltották az U—NAC meccset. Nagyvárdról jelentik: A helyőrségparancsnok betiltotta a vasárnapra kitűzött Universitatea—TAC mérkőzést, mert az veszélyeztetné az aznap repülőműködés látogatottságát. A NAC táviratban hozta a szövetség tudomására a különös betiltást. Lehetséges, hogy annak intervenciójára mégis lejátszzák a mérkőzést.

Moraru Albin, a klubunk kolozsvári tornász v. szovonul az aköz versenyzőstől. A román sport azonban nem v. szítit el véglegesen a kiváló sportembert. Moraru Albin ugyanis egyik oszlopa lett a Villamosmű sportegyesület vezetőségének és elváltatta a tornászokosztály vezetését attól eltekintve, hogy értékes munkásságának és sportszakértelmének va a mennyi szakosztály hasznát vesz. Megmarad Moraru a S. m. Carpaşlor klubjében is, de csak mint vezetőségi tag.

Venezia, ASC Venezia—WAC (Bécs) 3:3 (2:0).

Önborotválkozásnak fontos!

Egy egész egyszerű módszerrel lényegesen megkönnyítheti a borotválkozást 2 perccel a szappanozás előtt egy kis Nivea-cremet dörzsöljünk a bőrére. A hatás meglepő lesz. A borotvakésnek könnyű dolga van és feszülő a borotás arcon. Nem érez égést és feszülést a bőrön. Meg borotválkozás után sem lesz bőre vörös és felpark. Vigyázzon, óvja bőrét és tegye kellemessé a borotválkozást Nivea-crem használata által.

BEIERSDORF & CO. S. A. R. BRAŞOV, Strada Iuliu Maniu, 19. Nivea-Creme: dobozokban á Lei 16.—, 34.—, 72.—, tubusokban á Lei 30.—, 45.—

Zamora újra az FC Madridhoz szerződött. A klub csak azért tette e-adólistára a világhírű kapust, hogy tulajmagas let. ményeit csökkenthesse. Zamora engedett is: 2500 pezeta helyett ezennél 1500 lesz a havfizetése, de prémiumát is csökkentették.

Flanicska a csehszlovák válogatott kapus az utóbbi időben gyengébb formát áruít el. A Slav'va vezetősége tárgyalásokat kezdett a begrádi Jokscscaal a jugoszláv válogatott kapussal, aki megegyezés esetén Prágában folytatná egyetem tanulmányait.

Ausztria amatőrbajnokságát a gráci Sturm nyerte múltán a második döntő mérkőzésen 2:0-ra verte a Salzburgi AC csapatát.

A magyar—német válogatott ökölvívőmérkőzésre, amely október 12-én lesz Budapesten, a magyar szövetség két román bírót hozott javaslatba. A magyarok figyelmessége kellemes benyomást kelt Bukarestben.

Párizsban nemzetközi atléтикаi verseny volt, amelyen a legjobb eredményt Andersen a svéd d'szkoszvető világrekorder érte el, aki 50.30 m-es dobással győzött.

Humphreys bukaresti angol kereskedelmi delegátus londoni jelentésével kapcsolatosan.

A „Financial News“ a következőket írja:

„... sajnos a román kereskedelemmel szembeni elégedettségünk nem a legindokoltabb. Humphreys ur jelentéséből bizonytalanságot, a biztonság teljes hiányát látjuk. A fizetések teljes bizonytalanságul történnek és állandó nehézségek előtt állunk, amikor a román áruk transzfer követelését akarjuk lebonyolítani. Sem az exportörök, sem az angol hatóságok nem képesek arra, hogy a transzfer-nehézségeket árhidalják, habár kompenzációs egyezményeket keresztül exportörök olyan engedményeket kapnak, hogy szívesen kötnék Romániával szerződéseket. Befolyásuk azonban nem elegendő ahhoz, hogy a pénzáttalások körül tornyosuló nehézségeket normális körülmények közé tudják szorítani. Addig az időig, amíg a romániai export nem történik kompenzációs kereszttel, exportörök képtelenek lesznek követeléseiket behajtani. Ugyanez áll fenn a többi államokra is, melyekkel Anglia kereskedelmi összeköttetésben áll.“

Ugyanígy vélekedik Lamoreux francia kereskedelmi miniszter is, ak Genfben mint Franciaország kereskedelmi megbízottja a Népszövetség tanácsától fogja kérni, hogy a kompenzációs kereskedelemmel, vagyis az országok közötti kompenzációs szerződések megkötésével foglalkozzon és ebben az ügyben végleges határozatot hozzon.

Nem lehetséges — mondja Lamoreux —, hogy egy állam, melynek kereskedelmi mérlege egyes országokkal szemben passzív, behozatali megszigorításokat alkalmazzon mikor a szükséges deviza mennyiséget más aktív kereskedelmi mérlegű államoktól megszerezheti.

Romániának is alkalmazkodnia kell a világkereskedelem által elfogadott és helyesnek talált elvekhez, mert a kereskedelmi minisztérium bármilyen rendszert állapít is meg, végül kénytelen lesz a világpiac által elfogadott rendszert magáévá tenni. A kormány belátta ezen kérdés megtárgyalásának sürgős voltát. A jövő esztendőben a kormány gazdasági bizottsága értekezletet fog tartani a kontingentálási rendszer kérdéséről és egyes kereskedelmi körök valószínűleg tartják, hogy a jelenlegi rendszer érvényben marad, legálább is 1934. évben. Valószínű azonban az is, hogy a rendszerben módosításokat fognak alkalmazni és igyekezni fognak a jelenlegi hibákat kiküszöbölni.

A Banca Nationala egyidejűleg foglalkozott a külkereskedelem kérdésével és elhatározta, hogy az osztrák módszerhez hasonlóan nem bocsátanak ki több devizát árubehozatalra. Az importörök a szükséges devizamennyiséget az exportöröktől fogják a belföldi piacon beszerezni, az exportöröket viszont kötelezik arra, hogy a kivitelt kibocsátott devizákból 30 százalékos kvótát letétbe helyezzenek a Jegybanknál. A Banca Nationala így akarja elérni devizastokkjának szaporodását a külföldi állami adósságok fizetésének megkönnyítésére.

KÖZGAZDASÁG

Érvényben marad a kompenzációs kontingentálási rendszer az 1934-es évben

A gazdasági bizottság módosítani fogja a külkereskedelmi rendszer intézkedését

BUCURESTI-BUKAREST, szeptember 14. (Az Uj Kelet tud.) A kompenzációs árucserre kérdése nemcsak a román gazdasági köröket foglalkoztatja, hanem a világ összes államai már évek óta keresik a módokat a vámhatárokkal szétrombolt exportlehetőségek újjáélesztésére és az exportált áruk fizetésének biztosítására. Ebben a kérdésben azonban még ezidáig semmiféle végleges megoldás, nem tudtak találni. A világkereskedelmi piacon a legnagyobb bizonytalanság uralkodik, egyik ország kormány sem tudja, hogy milyen intézkedéseket foganatosítson és egyik kormány sem biztos intézkedéseinek helyes voltában.

A román kormány ma már belátja azt, hogy hatalmas hibát követett el, amikor az országgal kereskedelmi kapcsolatban álló államokat két kategóriába osztotta: a Romániával aktív és az állammal szembeni passzív külkeres-

kedelmi mérlegű államok kategóriába. Minél élesebben lettek ezek a kategóriák kihangsúlyozva, annál nehezebbé vált a helyes ut megtalálása.

A velünk szembeni aktív kereskedelmi mérlegű államok, természetesen, ugyanolyan módszer alapján, ahogy a román kormány intézkedett, rögtön ellenintézkedéseket foganatosítottak, hogy saját külkereskedelmi mérlegüket helyre tudják billenteni.

A kompenzációs árucserre teória: „annnyit vásárolok tőled, mint amennyit te veszel tőlem“ általános tetszésre talált majd minden európai államban és a velünk összeköttetésben álló államok mind alkalmazták ezt a teóriát.

A legelkövensebb példát ebben a tekintetben Anglia nyújtja. A londoni Financial News legutóbbi száma közöl érdekes és figyelemreméltó cikket Anglia külkereskedelmi politikájáról

Élelbevágó könyvek asszonyok és anyák részére

LEPAGE

-nál Cluj

A nő a változás korában
Egy tapasztalt nőorvos megfigyelése és gyakorlati tanácsai.
Írta: Földes Lajos dr. főorvos.
25 ábrával ára: Lei 78

A FIATAL ANYA
Orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak.
Ára: Lei 78

Ez a gazdagon illusztrált könyv tartalmazza mindazt, amit a fiatal anyának szülés előtt és után, valamint a csecsemő ápolásáról tudnia kell.
Írta: Földes Lajos dr. főorvos.
Egészséges és beteg nőknek egyaránt fontos!
A női betegségekről
Megelőzés, védekezés, gyógyítás.
Ára: Lei 102.

Dr. R

Bucuresti-Bukarest Uj Kelet tud.) Dr. R. lala, amelyről tegnap den beszámoltunk, me részvétet kért a r zsidósága körében, an egyik legkiemelkedő táb vezetője volt. Ba adó volt egy a cion mint a Zsidó Párt. Ha neve ennek ellené szerte ismerté, eme keresendő, hogy a reg más vezetőjével szeml kereste az ócsó reklá szolt népszerűsége, a átengedte másnak é csak az állandó mun odaadó tevékenység p ta fenn.

Bauberger dr. 63 év letett. Bécsben végezt nyerte el az orvosi d európai híru Thierma szisztense, a Karlsba zethen dolgozott, ahol családok nem egy tag szerb és Ferdinand b kezelése alatt. Előbbi mint jövevü orvos te restben és rendelője legelők közé tartozt ben sikerült magána sebb anyagi és társad tenie, olyan mértékbe zsidó közösséget val szolván saját erejéből do elemiiskolát a fős kezdeményezésére jöt zsidó középiskola is.

Nemesak a zsidó p ritatív tevékenységét vette ki a részét Ba tiz éven keresztül elm telyesebb zsidó páholj tennitatenak. Románi idejében ő szervezte orosz zsidók segélyezé boru után az ő iniciat sze a páholyok konti niai szövetség megalá A cionista mozgalom a Zsidó Párt akcióbba

Apró h

Jeruzsálem, szepten ruth Haovdim vezető második transzjordá telep helyzetével. Az e jordánában a Rutha sával kapcsolatban tö festői Naharajim, művek métróke nek é helye. A második tran kolóna is a magántó létre. Mint ismeretes, jelentős területen vás északi részén, a Jer hány kilométerre. Bz kálisúkat az első kez épültek fel az első munkácsaad alakú. Hisztadru h Haovd m terjesztése alapján m seket a gyermekkert transzjordániai munk ségleteinek kielégítés a régi Sodoma helyén

A Haolam, a cion's hiva-alosa nagyjelent ról számol be. A Pal a galileai Emek Hul kerül zsidó tulajdonb ban nem közlő, hogy a Keren Kajemeth vé értékes, mezőgazdasá

Az októberi certifi ben energikus tárgyal wish Agency a pales Egyelőre a Jewish megbizottával együt tanulmányozza és kor igényléseket. A tárg Jew'sh Agency kifeje hogy a munkásszüksé szükségesnek tartja a hogy a munkascertif désében már éve lé

HÍRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Dr. Radu Bauberger

Bucuresti-Bukarest, szeptember 14. (Az Uj Kelet tud.) Dr. Radu Bauberger halála, amelyről tegnapi számunkban röviden beszámoltunk, mélységes és általános részvétet keltett a régi királyság egész zsidósága körében, amelynek az elhunyt egyik legkiemelkedőbb és legelhivatottabb vezetője volt. Bauberger dr. a hangadó volt egy cionista szervezetben, mint a Zsidó Párt megmozdulásaiban. Ha neve ennek ellenére sem vált ország-szerető ismertté, ennek oka csak abban keresendő, hogy a regáti zsidóság néhány más vezetőjével szemben az elhunyt nem kereste az ócsó reklám eszközeivel kihajszolt népszerűséget, a hangzatos címeket átengedte másnak és a maga számára csak az állandó munka, a szüntelen és odaadó tevékenység privilégiumát tartotta fenn.

Bauberger dr. 63 évet élt. Galacon született. Bécsben végezte el iskoláit és ott nyerte el az orvosi diplomát is. Mint az európai hírű Thiermaier professzor aszisztense, a Karlsbadi Kaiserbad-intézetben dolgozott, ahol az akkori uralkodó családok nem egy tagja, köztük Milán szejb és Ferdinánd bolgár király álltak kezelése alatt. Előbbi ki is tüntette. Már mint jövevű orvos telepedett meg Bukarestben és rendelője természetszerűleg a legelső közt tartozott. Amilyen mértékben sikerült magának egyre tekintélyesebb anyagi és társadalmi pozíciót teremtenie, olyan mértékben vette ki részét a zsidó közösségért való munkából. Ugyszólván saját erejéből teremtett egy zsidó elemiiskolát a fővárosban, majd az kezdeményezésére jött létre az egyetlen zsidó középiskola is.

Nemcsak a zsidó politikában, de a karitatív tevékenységben és lelkesedésben is részt vett Bauberger doktor, aki tíz éven keresztül elnöke volt a legtekintélyesebb zsidó páholyának, a Noua Fraternitatenak, Románia semlegességének idejében ő szervezte meg a menekült orosz zsidók segélyezési akcióját és a háború után az ő kezdeményezésére hívták össze a páholyok konferenciáját a romániai szövetség megalakítására.

A cionista mozgalomban, majd később a Zsidó Párt akcióiban való közreműködése felbecsülhetetlen értéket jelentett a nemzeti zsidóság harca számára. Ezt a harcot a Regátban igen tehetséges, de fiatal és a megfelelő társadalmi felület nélkülöző vezetők irányították: a polgári „beérkezett” burzsoa-rétege a regáti zsidóságnak opportunitásból, vagy az asszimilációs jelszavaktól félrevezetve szembehelyezkedett az öntudatos nemzeti politika minden kezdeményezésével. Dr. Bauberger volt az, aki egyéniségének súlyával, a zsidó uccában vitt tekintélyével felfelé és felfelé egyaránt autoritást adott ennek a harenak, amelyet nemcsak zsi-rált, hanem vezetett is élete utolsó szakáig, fiatalos lendülettel és meleg zsidó szívvel. Nem volt igazi zsidó társadalmi, politikai, vagy kulturális megmozdulás, amelyből Bauberger dr. ne vette volna ki részét és korai halálát az összes zsidó intézmények egyaránt gyászolják: a cionista szervezet, a KHL, a KKL, a chaluczi ifjúság, amelynek odaadó támogatója és megértője volt, és nem utolsósorban a Zsidó Párt, amelyben az alelnöki tisztet töltötte be és amelyet ugyiszólván pótlhatatlan veszteség ért Bauberger dr. halálával.

Néhány hónappal ezelőtt szívbjai támadta meg, amely gyógyíthatatlannak bizonyult. Bauberger dr. az orvos figyelő szemével látta, hogy végzete elkerülhetetlen. Halála pillanatáig eszméletlenül volt és annak bekövetkezését ő maga szinte perere előre megjósolta. Kedden este agyakkörö gyűjtötte feleségét, gyermekeit, hozzátartozóit, elbucszott tőlük és nem sokkal azután kiszenvedett. Temetés-erandiósus külsőségek között ment végbe és azon a bukaresti zsidóság ezrei vettek részt. A gyászmenet az elhunyt Florescu uca 8 szám alatti házából indult el, ahol dr. Fischer Tivadar, a Zsidó Párt elnöke bucsuztatta néhány megkapó szóval a halotjat. Innen a menet a Bauberger dr. által teremtett zsidó iskola elé vonult, majd a Zsidó Párt irodája előtt állt meg, ahol dr. Singer volt képviselő beszélt. A cionista szervezet székfűháza előtt Rosenstein elnök bucsuzott a felejt-hetetlen munkatársról és vezetőről, majd a temetésben a különböző zsidó intézmények képviselői méltatták dr. Radu Bauberger örök érdemeit.

Apró hírek az épülő országból

Jeruzsálem, szeptember 14. A Hisztadruth Haovdim vezetősége foglalkozott a második transzjordániai zsidó munkástelep helyzetével. Az első település Transzjordánában a Ruthenberg-művek építésével kapcsolatban történt: új épült fel a festői Naharajim, mely a Ruthenberg-művek mérnökeinek és munkásainak lakóhelye. A második transzjordániai munkásterület is a magántőke terjedésével jött létre. Mint ismeretes, a Po asch-társaság jelentős területet vásárolt a Holt tenger északi részén, a Jordán beömlésétől néhány kilométerre. Ezen a területen is a kálifok utasítások kezdődnek meg. Most épültek fel az első barakok: ötven zsidó munkáscsapat alakított itt kvucát. A Hisztadruth Haovdim a kolónia lakói elterjesztése alapján megvitte az intézkedéseket a gyermekkert felállítására és a transzjordániai munkások kulturális szükségleteinek kielégítésére. A munkástelep a régi Sodoma helyén épül.

A Haalam, a cionista szervezet londoni híva-olosa nagyjelentőségű földvásárlásról számolt be. A Palcor jelentése szerint a galileai Emek Hulában 65.000 dunam került zsidó tulajdonba. A jelentés azonban nem közli, hogy a magántőke vagy a Keren Kajemeth vásárolta a rendelkezésre bocsátott területet.

Az októberi certifikát-sedjül kérdésében energikus tárgyalásokat folytat a Jewish Agency a palesztinai kormánnyal. Egyelőre a Jewish Agency, a kormány megbízottjaival együtt, a piac helyzetét tanulmányozza és kontrollálja a munkásszolgálatokat. A tárgyalások folyamán a Jewish Agency kifejezetten hangsúlyozta, hogy a munkásszolgálat megállapítására szükségesnek tartja az egyesítés eljárást, hogy a munkáscertifikátok kiadása kérdésében már eleve létrejöhön a megállapodás a kormány és a Jewish Agency között.

podás a kormány és a Jewish Agency között.

Ismeretes, hogy a munkásoknak a városba való önzönését a Jewish Agency úgy kívánja megakadályozni, hogy kötelezi a munkásokat legalább két évig dolgozhatnak mezőgazdasági kolóniákon. Így a chalucok kötelezvényt írnak erre vonatkozólag alá és a cionista alapok megtagadják támogatásukat, ha a kötelezvényt a munkás be nem tartja. Ezen a módon a legutóbbi munkásbeváندorlást már jórészt sikerült és a kolóniák felé irányítani, ami annál is inkább szükséges, mert néhány új kolónia alakítása és régi kolóniák végleges letelepítése szükségessé válik és az üresen maradó munkahelyeket el kell foglalni. Az utóbbi négy hét alatt az országba érkezett 1734 munkás közül 1035 chalucot küldtek ki a szakszervezetek mezőgazdasági munkára, tehát a munkások 61 százalékát. Az év első hónapjaiban a munkásoknak csak 35 százaléka ment a kolóniákra.

Tell-Avlyban a Hisztadruth Haovdim tagjainak a száma a 23 ezret is felülmúlja. Ezek közül 7000 a dolgozó munkás, asszony.

Amerikai antropológus öngyilkossága. Csikágóból jelentik: Barthold Laufer (mert amerikai antropológus 59 éves korában tegnap levette magát a nyolcadik emeletéről). A tudós idegben szenvedett.

Diákok! fontos hír!
Minden román, magyar, német tankönyv LEPAGE-nál. Minden órászer, rajzeszköz ócsó Lepage-nál. Ingyen jegyzék Lepage-nál, menjen és kérje.

Megjelent! Megjelent!

A zsidókérdés kézikönyve

Az első, magyar nyelven megjelent átfogó mű, amely a zsidó kérdés és a cionista mozgalom összes alapvető problémáit enciklopedikus alaposággal ismerteti és megvilágítja. Nélkülözhetetlen utmutató a zsidó nép, a cionista mozgalom és Palesztina történelmi fejlődésének ismertetésénél.

Tartalomjegyzék:

A zsidókérdés alapvonalai. A zsidó nép vázlatos története. A zsidó társadalomgazdasági története. A zsidó nép szociológiája. Az antiszemitizmus (fogalma, okai, történelmi fejlődése). Az asszimiláció. A cionista ideológia. A cionista mozgalom története. A cionista világszervezet. A cionista szervezet intézményei. A cionista pártok (Mizrachi, revizionisták, radkálisok, klai, a Dolgozó Zsidó Palesztina). A Jewish Agency. Palesztina földrajza, Palesztina befogadóképessége. Angol imperializmus — zsidó országépítés. Az arabkérdés. A palesztinai zsidó kolonizáció. Palesztina fejlődésének statisztikája. A palesztinai zsidó munkásmozgalom. A héber nyelv a zsidó megújulásban. Cionista portrék (Hess, Pinsker, Herzl, Achad Haam, Max Nordau, Chajim Weizmann, Martin Buber stb.).

Ára 100 lej

Az Aviva Barisszia kiadása

Megrendelhető utánvét el vagy a pénz előzetes beküldése ellenében az Uj Kelet könyvosztályánál.

Tűzoltók a nyelvvizsgán

Hogyan forgattak vizifecskendő helyett tollat az írásbeli vizsgán

CLUJ-KOLOZSVAR, szeptember 14. A kolozsvári prefekturán vizsgázó kisebbségi városi alkalmazottak vizsgái befejeződtek. Tegnap délelőtt levizsgázták a megyei hivatalnokok és jegyzők. Még a tegnap délután folyamán sor került a tűzoltók írásbeli vizsgáira. Erre azonban nem fektet nagy súlyt a vizsgáztató bizottság mindössze abból a szempontból tartotta szükségesnek a tűzoltók írásbelijét, hogy hány alfabetá van köztük. Péntek délután sor került a tűzoltók szóbelijére is. Beszélünk a vizsgák eddigi eredményéről Simu alprefektussal, aki kijelentette hogy a vizsgázók között eddig az ő véleménye szerint egy-két százalék akadott olyan aki nem felelt meg a bizottság követelésének. Ezek között van egy vármegyeháza tisztviselő, aki ugyszólván egyáltalán nem bírja a román nyelvet. Az elnök Dregan polgármester segíteni kívánt a vizsgázóknak és magyarul tette fel a kérdést. Hogy mondja románul: kérek egy pohár vizet? A vizsgázó hivatalnoknő nem tudott választ adni. A bizottságnak nem az a szándéka — mondja az alprefektushelyettes —, hogy ezeket a kisebbségi elemeket kenyer nélkül az uccára tegye. Mindent el fogunk követelni, hogy senki ne maradjon állás nélkül.

Az alispán után a legujabb vizsgázókat intervjuljuk meg: a tűzoltókat: — A szóbeli még csak ment valahogy — mondja az egyik élemedett koru tűzoltó. Az írásbelit azonban nagyon nehezen tudtuk megcsinálni. Kézzei dolgozunk mi, nem értünk mi az affélehez.

— Az írásbelin egy sétáról a városban irtunk, vagy levelet egyik barátunkhoz. Hej, de beleizzadtunk, míg megirtuk azt az ördögös dolgot. Az idejére nem emlékszem hogy mikor irtam levelet még magyarul is, hát még románul — csóválja a fejét egy fiatal tűzoltó.

A teremben nagy számmal vannak a vízművek alkalmazottai, akik várják hogy sorra kerüljenek a tűzoltók után. Az első sorokban ülnek a vizsgázó tűzoltók egyenruhában, mint valamilyen

ismeretlen iskola diákjai. Egy-egy öt-tíz percet beszél. Leginkább hétköznapi dolgokra kell válaszolniuk. Mit csinálnak egy nap és milyen beosztásuk van. Mikor tanultak meg románul és mennyi ideje élnek Kolozsváron?

Egész folyékonyan megy egyébként a tűzoltók vizsgája. Egymásután szólítják az újabb jelölteket, akik egy diák fürgeségével ugranak ki a „padból” és csapják össze bokájukat a tanár urak előtt. Aki már tulesett, az boldog mosollyal néz végig a még sorra kerülőkön és kivonul a teremből.

Ma véget ér a tűzoltók vizsgája és következnek a vízművek. Nem nehéz ez a vizsga. Nem is olyan veszedelmes dolog kedvesen eljiskurálni a bizottság zöld asztala előtt, ha nem állana Damokles kardjaként fejük felett a kegyetlenség.

LEJUJABB SPORT

Az ország legjobb versenyzői indulnak Kolozsváron az ifjúsági atlétikai bajnokságon

Cluj-Kolozsvár, szeptember 14 az Uj Kelet tud. Tegnap számunkban arról adtunk hírt, hogy a Romanianok vasárnapra kitűzött bajnoki mérkőzése miatt veszély fenyegeti az ifjúsági atlétikai bajnokságot amely ugyancsak vasárnapra lett kitűzve. Nos, minthogy a bajnoki mérkőzés elmaradt, elhárult az utolsó akadály is a versenyek megtartása elől. A versenyre eddig számos nevezés érkezett: Bukarest, Nagyvárad, Brassó, Arad és Temesvár legjobb versenyzői adták le nevezéseiket, de a rendező egyesület meg több nevezésre számít.

A verseny számai: 100 m., 200 m., 400 m., 800 m., 1500 m., 3000 m., magasugrás, távolugrás, rudugrás, súlydobás, diszkoszvetés, gerelyvetés, 4x100 m., 4x400 m.

A pontozás amelynek alapján a serfeg odaítélésé történik, a következő: I. hely 5 pont, II. hely 3 pont, III. hely 1 pont. A stafétákban az első hely 10 pont, a második 6 pont, a harmadik 2 pont.

Egy el nem mondott prédikáció

Irta: Fisl Halpert

ובכן הן כבוד ה' לעמך

„Es adj tiszteletet népednek“ fohász. kodk' Izrael népe Roshasana és Jomkip-pur napján. Tiszteletet követel népednek Istentől. És az egyszerű imádkozó önkéntelenül is kérdezi: miért? Miért jár ez a tisztelet Izraelnek? Mit alkot most Izrael, amelynek alapján követelhetné ezt a tiszteletet Istentől?

Országot akartak Izraelnek adni. A nemzetek sorába a megillető helyre akarták Ot helyezni és Izraelnek ez nem kellett, visszautasította azt. Veszonyágot jöletben élve nem gondolt a holnapra... Nem gondolta meg, hogy jönni fog — mert jönnie kellett — egy nap, amikor a jó'et megszűnik, amikor — hogy az elnyomók elleni tömegszennyvedélyt levezessék — újra a zsidó fogják martalécul dobni. Nevetett Izrael azon a néhány idealistán, kik a roppant nehézségek dacára hozzáfogtak országot építeni. Nevettek a hőskön, akik a forrósággal, a mállaravval és a szárazsággal sőt — ami a legfájóbb — a gunyolódással dacolva új életet kezdtek... És ma... ugyanezek a gunyolódók százezres tömegekben vándorolának és vándorolnak e kicsufolt és lenézett idealisták munkáján. Élvezni. Ma már mennének és mennék a zsidó tömegek minden országból Hazát, Otthont keresni. Hazát, amelyre megkaptak, amelyet felépíthettek volna, de mely nekik nem kellett... És ezért járna Izraelnek a tisztelet?...

Hitközségei voltak Izraelnek, hitközsége, amelyek minden nemes intézmény megalapító, támogatói és fenntartói voltak. Ma... Hitközségeink egymásután zárják be iskoláikat, Kulturizményeik ma már ugyiszólván nincsenek, nem beszélve arról, hogy szegény vagy betegeket támogató alapjuk már rég megszűntek. A hitközségek, melyek a galutbeli zsidóság utolsó mentevárait voltak valaha — eltűnnek és a megmaradtak legnagyobb gondja — tisztelet az egész csekély kivételnek — a kolecolás. Hogy Cha'm Nachmann sakter melyik rabbi chaszidja, hogy nem tudom melyik rabbi rokona lesz-e dűjén vagy sem, ez ma a hitközségek legnagyobb gondja, a hit és a kulturális élet pedig pusztul... És ezért jár Izraelnek tisztelet?

Valamikor vezetői voltak a zsidóságnak. Vezetői, akik dacoltak és harcra keltek minden elnyomatás, minden terror ellen. Vezetők, akik életüket adták népükért, annak hitéért és szabadságáért. Ma vezetőik? Kij lesz Píripócon a pap vagy az elnök, ez ma a legnagyobb probléma. És anathémát hirdet egyik a másikra, tehetetlenné tenni az ellenefelet: ez ma az ambició, mások pedig visszahúzódnak nagyot nevetve „mindkettőtöknek igaz van“ állapítják meg nagy bölcsen. És a zsidóság szén sége: elpusztulnak, tömegei elfásulnak. Miért jár tehát tisztelet Izraelnek?

Minden oldalról Izrael ellen törnek... Minden életleheletéget elvágják előle. És Izrael? Gyűlölködik, veszekedik, üres frázisokkal dobálódik. Az ujjáépítőket elgáncsolják, k'gunyolják, üldözik, megvetik. És rájuk támadnak állvaállásossággal, barna és gumibot teóriákkal és megtörik sorajkat. A jámbor ájtatoskodó pedig fájdalmasan kérdez: Ezekért járna talán tisztelet Izraelnek?

Am hangzik már a próféta hangja... Már hallszák a hár: ... שובה ישראל „térj vissza Izrael“.

Bünfertőben fűrdőt II. Rehávám király 'dejében Izrael. Somronban Ba'ának áldoztak Izrael papjai, gazdagjai pedig, akik mindig vezérek voltak, sz'pölyözték a szegény népet és a szegény nép e vezetőik által félrevezette ment megsemmisülése felé. És a próféta, aki látta a közeli bukást, ostorozta a papokat és hirdette az igazságot. Am amikor látta, hogy minden hűbába, hogy a bukás e'kerülni már nem lehet, elfordult a vezérektől és az egyszerű tömegeket hívta magához vigasztaló szavakat hangozta: ואש שרן „Am pusztuljon el Somron!“ Tünjön el a bűn, a hazugság forrása Izraelből! Vesszenek a tévutrá csalogató vezetők! Azonban te, Izrael, te egyszerű gyermeke a népek שובה ישראל „Térj vissza“ וכן כבוד ה' לעמך „Térj vissza“ — de még nem késő, még meg eheted: סוּבָה יִשְׂרָאֵל... És a próféta hangja végighangzik az óta minden nemzedéken. És ma nekünk szól a próféta; nekünk, akik sz'ntén pusztulásra vagyunk ítélve, akik ellen a

gyűlölködés bős árja duzdult fel, nekünk, akik nem gondoskodtunk 'dejében mentességünkről, akik hagyjuk magunkat félrevezetni, nekünk szól a próféta: ואש שרן „Pusztuljon Somron“. A „próféták“, a „vezetők“, akik nem akarnak látni, akik a hamis utat mutatták nekünk, akik biznak megmaradt néhány rongyos krajcárjukba — azok tünjenek el, szenvedjék ok a hibáik eredményét, de te, Izrael, te kis egyszerű zsidócska, te nagy: alkotható zsidó testvér, te térj meg... Te vedd újra kezdbe sorsod irányítását. Építs — még a legszegényebb körülmények között is — hajlékot magadnak nehezebb időkre, biztosabb talajon. Vedd újra kezbe a hitközségeid irányítását. Dolgozz! Teremts! Ragaszkodj iskoláidhoz és szarporíts azokat! Teremts kulturházakat, segítsd munkanélküleidet, gyámoltsd betegjeidet és nevelj öntudatos, gerinces generációt, harcos, megmunkált ifjúságot, amellyel majdan büszkékedhess. És ha m'ndezeket megtetted, ha kiragadt magad az elfásultak köréből, ha leráztad magadról hamis vezérid jármát, akkor, de csak akkor állhatsz majd újra Isten elé mondván: Uram, én meg a legnagyobb elnyomatás közepette is építettem. Uram, én hű fia vagyok kétezer év előtti őstömnek, aki életét áldozta fel szabadságáért, aki inkább meghalt, semmint

hogy függetlenségét feladja. Ha csak látványos függetlenség is volt az, ha csak a kereskedelmi utak tulajdonjoga miatti harc is volt az — de harc volt. De életét áldozta...

Es azóta, Uram... közel kétezer éve minduntalan tart ez a harc a megmaradt hagyományokért és kulturáért. Üldözték Izraelt. Pusztították, de ő megmaradt... Ha csak mint kaszt, ha csak mint áruközvetítő nép is — de él! Dacolt a keresztes háború védteleneket gyilkoló hőseivel, dacolt a német és spanyol közbüzsékekkel, az orosz és lengyel pogromokkal. Ha kergették, dacolva vette tovább üldözött életét és még üldözöttebb kulturáját. Hősiesen állt ellen minden elpusztítására törekvő kísérletnek. Es mos én, Uram... En a kései utód, a sanyargatott, kigunyolt, lenézett és kiszarolt szegény gólus zsidó, ime én is harcolok... Ime, Uram, én a törpe kis zsidó, minden üldözés és röhej dacára országot építék, iskolákat teremtek és ifjúságot nevelek... Minden elnyomatás dacára is harcolok az önkény és a barbarizmus ellen. Uram! Minden arcuclsapás ellenére is harcolok a szabad ember jogokért, minden terror dacára is küzdök egy jobb és egy szebb jövőért. Igen, Uram... En, a törődött, agyonhajszolt zsidócska, méltó utódja vagyok a világon legtöbbet szenvedő, a világon legtöbbet üldözött, de a világnak legtöbbet nyújtó zsidó népek! Igen, Uram, mi megérdemljük kívánságunk teljesítését! Uram! ובכן הן כבוד ה' לעמך „Isten szerezd meg a megérdemelt tiszteletet a népednek!...“ Kolozsvár, 1934.

GINNÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:
Ma, szombaton új kettős műsor, 2 film egy helyéért. Földszint 20, balkon 15 lej. I. Premier. E'őszor Kolozsvárt: Egy éjszaka a fronton. 1934-es év legnagyobb háborus filmje. II. A szerelmes szálloda. Fősz.: Anny Ondra.
Vasárnap d. e. 11. kor mat'né: Ezer veszélyen keresztül. Nagy kalandorsláger.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:
Csütörtökön premier, a szezon első ünnepe: Egy édes kicsi nő. Főszerepekben: Sylvia Sidney és Fredric March. Rendezte: Marion Gering.
Jön: Dalommal kereslek. Fősz.: Claudette Colbert és Ricardo Cortez.

ÉPÍTŐMUNKAS-MOZGÓ MŰSORA:
Szombaton fél 8 és 9 órakor kettős műsor egy helyéért: I. Merénylet az Orient express ellen. Izgalmas kalandordráma. II. A rémület háza. Izgalmas cowboy dráma. Főszerepekben: Georg O'Brien és Parker Cellin.
Vasárnap 3, 6 és 9, hétfőn, kedden fél 8 és 9 órakor ugyanez a műsor. Hely. árak: 10 és 12+3 lej.

Madách: Ember tragédiája Propaganda kiadás Zichy Mihály képeivel, 90 lej egyszívazonban. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portó költség előzetes bekl'désével vagy utánvétellel.

APRÓHIRDETÉSEK

FIGYELEM!
Bécsi mintára berendezett új **ארטה כשר** szalámi és füstöltárugyárát létesítettem az orth.rabbinátus felügyelete alatt.
FISCHER GABRIEL
ORADEA, Piata Mihai Viteazul 2. szám. Egy próbarendelés meggyőzi Önt, hogy gyártmányaim egyenrangúak a híres bécsi füstöltárakkal.

Fűzők? Melltartók? legelőnyösebb Garmid Szalonban Str. Neulcea 2. Renner-palota.

— **Deutsch Gizella** okleveles francia főszakos tanárnő pedagógiai működését október 1-én újból megkezdi. Jelentkezni str. Surda (Kiss u.) 32.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, szeptember 15.
Bukarest. 13: Déli zene lemezek. 14-40: Könnyű lemezek. 18: Motzó-zenekar, veres zene. 19:20: Motzó-zenekar. 20:15: Lemezek. 21: Grozowska Olimpia dalestje a rádiózenekar kíséretével. 21:20: Rádiózenekar. 23:30: Vendégévi zene.
Budapest. 11: Felolvasás. 11:40: Felolvasás. 13:05: Hitény. Heideberg Albert-Buday Dénes—Sebő Miklós triója. 14:30: Virány László szalonzeneke. 17: Ifjúsági félóra. 18: A Magyar Cserkész ifjúsági lap vidám műsoros előadása. 19: A Nemzeti munkahét, Szörtsey József dr. előadása. 19:35: Teleky Sándor magyar nótákat énekel. 20:50: Fruska. Vigjáték. Irta: Barry Connors. 23:40: Az államrendőrség fuvózenekara. 23:35: Bodrics Béla és cigányzenekara.
Bécs. 17:35: Citeranegy. 18:05: Állástalan zenekar. 20: A zene folytatása. 23:30: Rádiózenekar.
Berlin. 17: Tarka zenés délután. 19:20: Stuhlfauth Vilmos hegedűl. 19:50: Dalok. 21:15—2: Nagy tarka est, jelenetekkel zenével.
Prága. 19:10: Lemezek. 20:10: Maudrudanegy. 21:45: Miljnovsky fuvózenekar. 23:15: Lemezek. 23:30—24:30: Tarka zeneest.
Róma. 18:10: Sabatello zongoraművész, Mazzotti tenor, Platania bariton, Lacorini szoprán hangversenye. 21:30: Vegyes hangverseny. I: Táncczene.
Varsó. 18: Hegedű- és zongoraszonáták. 20: Jazz két zongorán dalokkal. 20:30: Schädler hegedűművész lemezei. 23:15: Kávéházi táncczene. 24:35: Könnyű és tánclemezek. I: Táncczene.

Központban uricsaládnál iskolásfuk teljes ellátást kaphatnak, fűrdőszobahasználattal. Str. Abatele Zavora 2/b. Óvár.

Olcsó áron eladó szép telek épülettel. Str. Garibaldi 1 (Grigorescu út mentén). Értekezni Str. Romei 42.

Suche für sofort eine gesunde jzr. Kindergärtnerin zu zwei Kinder. Adresse: Sajovits J. Tg. Mures, Reg. Ferdinand 21.

Egy középiskolás lány ort. uricsaládnál teljes ellátást kaphat zongora- és fűrdőszobahasználattal II. gimnazista leányom mellett. Str. Gh. Baritiu 16.

Liebermann Sári okleveles francia tanárnő szabadságról hazatérve a francia nyelv oktatását újból elkezdte. Tanít kezdőket és haladókat a legújabb módszer szerint. Cluj Erzsébet u. 31.

ISKOLÁSOK ÖRÖME - SZÜLŐK ELŐNYE - LEPAGE

Román, német, magyar, francia (angol) levelezést vállalok délutáni órákra. „Szerény“ jeligére a kiadóba.

Elegánsan butorozott, különbejáratú szoba, fűrdőszobahasználattal és teljes ellátással egy vagy két személy részére kiadó Semlyén Tivadarnánál, Str. Iuliu Maniu 33. szám alatt.

Megnyit az első kolozsvári ort. kóser cukrászüzem. A legizlesebb kivitelű tortákat, mignonokat, szendvicseket, valamint apr ósüteményeket, eljegyzésekre, esküvőkre, keresztelőkre és egyéb alkalomokra a legizlesebb kivitelben, a legjutányosabb árban készíték. Adler, Str. Londrei 19.

A legizletesebb vegetárius ételek a Schwartz Ignacné vezeése alatt álló „Familia“ kóser vegetárius étteremben kaphatók. Cluj, Str. Memorandului 10. hátul az udvarban. Rendkívül olcsó árak. Előnyös abonamafételek.

Előnyomatás a legújabb minták szerint fehérneművarrás, kézi és géphímzés, csipkevarrás, függöny, ággyterítő összeállítás, monirozás legszépen, legolcsóbban FISCH BÖSKE kézimunkaszalonjában Cluj, Str. Baritiu 16.

Teljes ellátást kaphat diáklány, vagy tisztviselő nő ur zsidó családnál. Cim a kiadóban.

Duktilographin spricht perfect deutsch und rumänisch, sucht Pos en. Unterrichtet eventuel die Kinder. Ansrüche bescheiden. Anfragen an die Administration sub „Bescheiden“.

Román-német nevelőnőt keresek 10 éves kislányomhoz elsőjére. Porgesz Pál Oradea, Ciorogariu 15.

Román kereskedelműt végzett román-magyar, német gépirónó bárhol elhelyezkedne. Cim a kiadóban.

23 éves, magas, barna ort. jzr. fiatal ember vagyok. Nősüléni vallásos uriházból 100.000 lej hozománnyal. „Talmud“ jelige.

Oradea legforgalmasabb helyén fűzőszalon és rövidáruüzlet, elköltözés miatt eladó. Cim a kiadóban.

Két és három szobás komfortos lakások olcsón kiadók „GENERALA“ Biztosítónál Str. Jorga 3, I. 17

Magyar elemi oktatásban gyakorlott nevelőnőt, német nyelvtudással, két kislányhoz felveszek. Schwartz, Rosiori, jud. Bihor.

Egy középiskolás leány ort. uricsaládnál teljes ellátást kaphat zongora- és fűrdőszobahasználattal II. gimnazista leányom mellett. Lusztig, Str. Gh. Baritiu 16.

Héber nyelvtanítást jutányosan vállalom a csernovői tanítószeminárium abszolvense. Falkovics, Széchenyi tér 25. Rosner-bodega.

Iskolás leányok vagy fiuk lakást és teljes ellátást kaphatnak izr. uricsaládnál. Str. Dacia 1. Uránia mellett.

Urileány teljes ellátást kaphat fűrdőszobahasználattal. Noszin, Calea Decebal 51. szám.

Modern függöny, ággyterítő legolcsóbban készülnék. Weissmann himzőszoalon Reg. Ferdinand 3.

HÖLGYEK FIGYELMEBE! A legdivatosabb ruhát, pongyolát és mindenféle alakításokat a legjutányosabban vállalom Izsák Elekne. Kalym uca 7. bal földszint (a ref. kórház mögött).

HÍR

— Rockefeller komolyaból jelentik: Newyorki 95 éves Rockefeller állam petroleumkirály nem tudott hűléséből s noha utrakelése téj tartózkodrádaba, nincs itazóképes.

— Tüzvész Caracalban lentik: Tegnapi este órák Str. Negustiloron tőzfele házban. A szél szomszédos épületekre is den erőfeszítés dacára kár hatalmas.

— Németországban inak az antwerpeni gyémántból jelenik: A Mornin antwerpeni gyémántipar énti az iparág Német orientálódása. Számos hagyja el Belgiumot s n átelepednek, mert em kedvezményeket kapna üzemalapításuknál.

— Az angol főherceg cegnő házassága. Párizs lapok munkatársai beszé Marina görög hercegnő herceg menyassonyává zólte, hogy a hét végén s hétfőn Balmeralban lelyi párnál. Balmeralban jegyzést. A hercegnő kap, amelyet kashmiri z.

— Pless herceg bírókot nevezek ki. Varsóba towtzi fellebbviteli bíró Pless herceg felbontás támadta az üzemben részd gondnok szolgálatba ik és ezzel jogerőssé vált.

— Bágyadt, levert, d egyéneknél reggelit éhgy természet „Ferenc Józ bémozgást csakhamar emésztőcsatornában öss üriti, a vérkeringést sz gondolkodó- és munkak

— Franciaország meg gi kliring-rendszert. Ugy hírlik, hogy a fra jövő hét folyamán a import érdekében meg kliring-rendszert s uj i tet életbe. A jövőben árunkért Franciaország ges nyersanyagot vesz tő.

— Megszigorították zést Németországban. Életpélept az a rend telmében a mai naptól márkánál kisebb behoz tesek az import-ellen tesség határértéke edd

— Sirkőaválás. N Nő a Mórni együttes nap d. e. 10 órakor temetőben. A család ják meg rokonaikat kegyeletos ünnepségre

— Prágába érkeztek pulés résztvevői. Prág európai körrepülés ró bécsi közbenső leszá utáni órákban megérk főváros repülőterére. gel folytatják útjukat Varsó felé.

— Folytak a tárgyi szrájk megszüntetése lentik: A gazdasági megkezdették a tárgyi vállalatokkal. Arra ka kaadokat, hogy álljan igényüktől, hogy a elkerülhetővé válják.

— Egészségünk ré éppen csak elég jó. m'noségű, káros hat kísérletezzék az egész zon mindgyárt kezdet ajánlot és klinikai szereket. Több mint elismerő és dicserő Togat hatására) és k különösen ártatlansá tulajdonosságát, hogy Togat) azonnal hat szer rheumatiz. k zsábanál (iszasz), id meghüléses betegség

HIREK

— **Rockefeller komolyan beteg.** Londonból jelentik: Newyorki jelentés szerint a 95 éves Rockefeller állapota aggasztó. A petróleumkirály nem tud kilábalni legutóbbi hüléséből s noha szükséges volna utrakelése télj tartózkodási helyére, Floridába, mégis kizáróképes állapotban.

— **Tűzvész Caracalban.** Caracalából jelentik: Tegnap este óriási tűz ütött ki a Str. Negustoriloron lévő Protopopescu-féle házban. A szél átvitte a tüzet a szomszédos épületekre is. A tüzoltók minden erőfeszítése dacára 3 ház leégett. A kár hatalmas.

— **Németországban ingyentelket kapnak az antwerpeni gyémántbányók.** Londonból jelentik: A Morningpost szerint az antwerpeni gyémántbányák kellemtelentül érinti az iparág Németország felé való orientálódása. Számos gyémántiparos hagyja el Belgiumot s nagyvállalkozók is áttelepednek, mert ingyentelket s más kedvezményeket kapnak németországi üzemaiparításuknál.

— **Az angol főherceg és a görög hercegnő házassága.** Párizsból jelentik: A lapok munkatársai beszélgetést folytatnak Marina görög hercegnővel. György angol herceg menyasszonyával. A hercegnő közölte, hogy a hét végén Angliába utazik s hétfőn Balmeralban lesz az angol királyi párnál. Balmeralban megártják az eljegyzést. A hercegnő platina-jegygyűrűt kap, amelyet kashmiri zafirkó díszít.

— **Pless herceg bíriokára zárgondnokot neveztek ki.** Varsóból jelentik: A katowiczi fellebbviteli bíróság elutasította Pless herceg fellebbezését, amellyel megtiltotta az üzemek részére kirendelt zárgondnok szolgálatba iktatását. A kirendelés ezzel jogerőssé vált.

— **Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyénekkel reggelj éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet a bémozgást csakhamar megélné, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiűrti, a vérkeringést szabadabbá teszi és a gondolkodó- és munkaképességet emeli.**

— **Franciaország megszűnteti az eddigi kliring-rendszert.** Párizsból jelentik: Ugy hírlik, hogy a francia kormány a jövő hét folyamán a korlátlan export-import érdekében megszünteti az eddigi kliring-rendszert s új intézkedéseket lép életbe. A jövőben a francia export-árúkért Franciaország elsősorban szükséges nyersanyagot vesz át az importállamtól.

— **Megszigorították az importellenőrzést Németországban.** Berlinből jelentik: Életbelépett az a rendelet, amelynek értelmében a mai naptól kezdve csak a tíz márkánál kisebb behozatali tételek mentesek az import-ellenőrzés alól. A mentesség határértéke eddig 50 márka volt.

— **Sirkőavatás.** Néhaj Nóta Mór és Nóra Mórné együttes sirkőavatása vasárnap d. e. 10 órákor lesz az új ortodox temetőben. A család tagjai ezután hávják meg rokonakat és ismerőseiket a kegyeleti ünnepségre.

— **Prágába érkeztek az európai körrepülés résztvevői.** Prágából jelentik: Az európai körrepülés résztvevői zágrábi és bécsi közbelső leszállások után a délutáni órákban megérkeztek a csehszlovák főváros repülőterére. A versenyzők reggel folytatják utjukat kindulópontjuk, Varsó felé.

— **Folyznak a tárgyalások a belga szén-sztrájk megszüntetésére.** Brüsszelből jelentik: A gazdasági tárcák birtokosai megkezdették a tárgyalást a szénbányavállalatokkal. Arra akarják bírni a munkaadókat, hogy álljanak el bérleszállítási igényüktől, hogy a szénbányász-sztrájk elkerülhetővé váljék.

— **Egészségünk részére a legjobb szer éppen csak elég jó.** Óvakodjék súlyos minőségű, káros hatású szerektől és ne kísérletezzék az egészségével! Alkalmazzon mindgyárt kezdettől fogva orvosoktól ajánlott és klinikailag kipróbált gyógyszereket. Több mint 6000 orvos rendkívül elismerő és dicsérő módon nyilatkozott a Toga hatásáról és közülük nagyon sokan különösen ártatlanságát dicsérik s azon tulajdonságát, hogy a szervezet jól tűri. Toga! azonnal ható, fájdalomcsillapító szer rheumánál, köszvényénél, ülőbetegségeknél (isziás), ideges fájdalmaknál és meghüléses betegségeknél.

Szülők! Fiu vagy leány-iskolások részére készen vagy méret szerint, olcsóbban mint házilag készítve szállítok:

egyenként egyenruhát egyensapkat ISKOLAI tornaruhát tornacipőt stb.

egyenruhaanyagokat, harisnyát, szvettert, intézeti fehérműt, matracot, stb.

HERCULES ÁRUHÁZ

(volt Babyház) CLUJ, Calea Regele Ferdinand (v. Wesselényi u. 12. (Gólya Áruházal szemben).

— **Ünnepélyes tanév megnyitás.** A Ferdinánd király uti izraelita iskola folyó hó 16-án, vasárnap délelőtt 9 órákor tartja meg az 1934-35. tanév ünnepélyes megnyitását a nagytemplomban, amelyre a szülőket és iskolabarátokat tisztelettel meghívja. **Az Iskolaszék.**

— **Anglia megint elpusztult...** Londonból jelentik: A yorkshirei partvidéken folyó inváziós hadgyakorlatok során eddig a támadások teljes sikerrel jártak. A támadó: Nordania állam repülőgépanyahajókkal érkezett légihadereje majdnem teljesen megsemmisítette Britannia állam összes katonai repülőgépeit és azután ellenséges csapatok szálltak partra kerekpáros gépfegyveres tagokkal a hadihajók védelme alatt. Britannia partvédő ereje több mérföldre vonult vissza a partoktól. Az esti órákban az ellenséges hadvezetőség vezékara is partraszállott és Hornsea-ben ütötte fel főhadiszállását.

— **Égő szénrel futott be a kikötőbe egy hajó.** Cristobalból jelentik: A Kassel német teherhajó, amely a Peru-Liverpool utat teszi meg, égő szénraktárral futott be a kikötőbe. Ez a negyedik hasonló eset Venicemaru japán, Santa Róta amerikai és Bradbur angol hajók után.

— **Vizsgálat indul a Morrocastje tulajdonosa ellen.** Newyorkból jelentik: A kerületi vizsgálóbíró eljárást indított a hajóstársaság ellen, mely a Morrocastje tulajdonosa. A vizsgálóbíró azzal vádolja a társaságot, hogy minden eszközt felhasználta a hajó kilyulladásának okára való vizsgálat elterítésére.

— **Sirkőavatás.** Beer Andor clujai ékszerész értesít rokonait és ismerőseit, hogy boldogult felesége sirkőavatása f. hó 16-án, vasárnap d. e. 12 órákor lesz megtartva a clujai új orth. zsidó temetőben.

— **A walesi herceg Cannesben.** Párizsból jelentik: A walesi herceg tegnap délután Rosaura nevű jachtján Cannesbe érkezett. A herceg a délután folyamán a gyobb sétát tett a város kikötőjében. A herceg magánrepülőgépe tegnap délután szintén megérkezett Cannes légi kikötőjébe. A trónörökös ma reggel kel utra repülőgépen London felé Lyonon és Le Bourgeten keresztül.

— **Kilencvenhárom éves a világ legöregebb orvosnője.** Bernből jelentik: Tegnap ünnepelte 96. születésnapját a világ legöregebb orvosnője, dr. Matilda Theyssen. Orvosi karrierjét 1886-ban, a porosz-osztrák háborúban kezdte meg, mint tábori orvosnő. Részt vett az 1870-es orosz-francia háború egészségügyi szolgálatában is.

— **Három munkás meghalt egy gyár, explózióval.** Lisszabonból jelentik: Leira egyik fűrészmalmában explózióval három munkás életét veszítette s többen megsebesültek. Egy ökrösszekezet a robbanás légnyomása 40 méterrel elsodort helyéről. Lehetőséges, hogy a romok alatt még vannak halálos áldozatok.

— **Gázolásért elítélték egy román sofőrt Budapesten.** Budapestről jelentik: Alexandru Radu román állampolgár, Ellenbogen bankár sofőréje, tegnap három hónapi fogházra ítélte a törvényszék, mert a Szolnok-Szeged uton elütött egy Marcus Erzsébet nevű kislányt. Radu fellebbezett.

— **Megtalálták egy osztrák határőr hulláját.** Bécsből jelentik: A határőrök Eckersattl közelében a bozótban megtalálták a bajor határ mellett a szeptember 7-én eltűnt Wieser határőr holttestét. A holttesten 7 golyó által okozott seb van és mellette egy német gyártmányú automata revolvert találtak.

— **A rohamosztagos fejadája „az ideális férfitípus megteremtése”.** Berlinből jelentik: A nemzeti szocialista rohamosztagosok feladata a jövőben az ideális férfitípus megteremtése lesz. Hitler kancellár a nürnbergi pártkongresszuson már bejelentette a rohamosztagosok új célkitűzését s a párt hivatalos lapja, az Angriff, most hosszabb cikkben ismerteti, hogyan képzelte Hitler kancellár az új célok és feladatok megvalósítását. A június 30-i Röhm-puccs kitöréséig az SA-osztagosok legfőbb törekvése az volt — írja a lap —, hogy fegyvertelen hadsereg legyenek a fegyveres birodalmi véderő mellett. A rohamosztagosok nevelése a katonai kiképzésben csucsosodott ki s mindenben utánozta a katonaeletet, anélkül azonban, hogy annak igazi tartalmát és érvényesítőit tudta volna. A jövőben a rohamosztagosok függetlenek lesznek minden katonai céltól és jellegtől s az lesz a feladatuk, hogy a polgári élet minden terén kiváló egyéneket neveljenek. A rohamosztagosok szellemi, politikai, technikai s sportszerű kiképzésben részesülnek. A cél az, hogy olyan férfitípust neveljenek, amely megállja helyét a modern élet minden ágazatában, tud mozogni, ért a technikához, tud autót vezetni, tisztában van a szikratávíratí szolgálatával, sőt használható a repülőszolgálatban is. A nemzeti szocialista párt új történelemkönyvet írat. A párt külpolitikai hivatalának vezetője, Rosenberg Alfréd megbízott négy történelemtudományokkal foglalkozó régi párttagot, hogy írják meg a német nép új történelmét, úgy ahogyan a modern nemzet szocialista világszemlélet látja.

Marosvásárhelyen régi hiányt pótol Révész Béla új vállalkozása, a „Splendid” szálloda

Marosvásárhely eddig elhanyagolt idegenforgalmának legfőbb oka az volt, hogy a székely főváros szállodái viszonyai nem igen elégitették ki a kényesebb igényeket.

Ezt a régóta érzett hiányt akarta pótolni, egy kiváló kereskedelmi érzékű és kezdeményezésben gazdag marosvásárhelyi üzletember, Révész Béla, kinek könyvkereskedése és menetjegyirodája már eddig is egész Erdélyben a legjobb hírnévnek örvend.

Révész Béla a kiválóbb marosvásárhelyi építészek és iparosok közreműködésével főtéri házának emeletén, modern és komfortos fővárosi igényeket kielégítő szállodát rendezett be.

Az új szálloda, amely új szintű fővárosi jeleget kölcsönöz Marosvásárhely főterének, „Splendid” elnevezést nyert és ez a cím, méltán fedji a szálloda jellegét is.

Az új marosvásárhelyi szálloda nemcsak fekvésénél fogva, de teljesen modern izléses, minden szobában külön színű burtozzatával, a modern szállodatechnika legújabb vívmányaival felszerelve, kapta meg a nyilvánosságot.

Megnyitóján, amely egyuttal sajtóbejelentő is volt, a marosvásárhelyi hatósági és gazdasági érdekeltségek is képviselték magukat. Caprucianu Melinte elnök, a kereskedelmi és iparkamara nevében, Rosenfeld Jenő a marosvásárhelyi kereskedők nevében, Benkő László iparkamarai elnök, nemkülönben Bustya Béla a marosvásárhelyi iparosok nevében köszönték meg meleg szavakat Révész Bélaék ezt a kitünő ötletét és annak kivitelét, amely igen sok marosvásárhelyi kereskedőnek és iparosnak nyújtott jelentős munkalehetőséget.

A marosvásárhelyi „Splendid” szállót ezután ünnepélyes keretek között megnyitották és Marosvásárhely élete új színnel, új hézagpótló intézménnyel lett Révész Béla jóvoltából gazdagabb. (X.)

ארך ישראל אתרוגים!

Értesitem t. vevőimet, hogy a **Palesztinai Eszrogim** árusítását úgy engross, mint detailban Széchenyi tér 39. sz. a. (Izsák-ház, az udvarban) megkezdtem.

ולקחתם לכם — משלכם!

Szondoljatok az Erecben dolgozó testvéreinkre és használjátok a Szentföldön termelt Etrogimot.

GLASNER B.

— **Sirkőavatás.** Néhaj Fraenkel Lajos sirkőavatása folyó hó 16-án, vasárnap délelőtt 11 órákor lesz az új neolog zsidó temetőben.

— **Francia nyelvű tanításaimat** szeptember 17-én újból megkezdem. Öhlmacherné, Hellmann Magda francia nyelvtanár Cluj, Str. Călugăreților 1.

— **Vér-, bőr- és idegbajosok** égyanak heenként többször, reggelj felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregmentesíti a gyomorbélcsatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja.

— **Kolerajárvány a feketetengeri orosz kikötőkben.** Párizsból jelentik: Szeverstopol, Jalta és Odessa feketetengeri kikötőkben koleramegbetegedések fordultak elő. Megszigorították a hajóutasok ellenőrzését.

— **Repülőgépszerezéséltenség öt halottal.** Bagdadból jelentik: Irakban borzalmas repülőgépszerezéséltenség történt, amelynek öt halálos áldozata van. Hinaidi város katonai repülőtere közelében lezuhant egy iraki katonai repülőgép. A lezuhant gép öt utasa szörnyethalt. Ugyanazon a repülőtéren néhány órával a súlyos szerencsétlenség előtt véres esemény játszódott le, amelynek utójátéka is lesz. Egy iraki bennszülött eddig még ismeretlen okokból agyonlőtt egy angol közigazgatási tisztviselőt.

A modern testápolás djadala az **EUKUTOL-RENDSZER**

Puder alá használjon Euculó cremet, fekvés előtt mossa le arcát Eucutol arc-harmattal! és meggyőződik arról, hogy a szépség nemcsak a sors véletlen ajándéka.

EUKUTOL-KRÉM	nagy doboz Lei 40.—
	kis doboz „ 20.—
	tubus „ 50.—
	nagy üveg „ 120.—
EUKUTOL-ARCHARMAT	közep. üveg „ 60.—
	kis üveg „ 40.—
EUKUTOL-OLAJ	nagy üveg „ 120.—
	kis üveg „ 60.—
EUKUTOL-SZAPPAN	drb. „ 20.—

Főlerakatt: **RÓZSA ROYAL Drogeria S. A. CLUJ.** Minden szaküzletben kapható.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Szakitás a Népszövetség és Lengyelország között?

(Első oldali cikkünk folytatása.)

delem terén új szabályozó eljárási módok léptessenek életbe, de utal arra, hogy az olasz kormány régen hangoztatott felfogása szerint más fontos problémák terén is volnának megvitathatók a régi szerződéseken.

Ünneplik Beckét Varsóban

Varsóban Beck demarsát kormánykörökben a lengyel politika sikerének tartják. Számos politikai szervezet tegnap tüntetéseket rendezett a nép nevében csatlakozva a kormány lépéséhez, hogy lerázzák magukról a nemzetközi ellenőrzést. A veteránok szövetsége üdvözlő táviratot intézett Beck külügyminiszterhez.

Franciaország megdöbben

Párizs, szeptember 14. Az egész diplomáciai világ Beck lengyel külügyminiszter tegnapi beszédével foglalkozik, mely bombaként hatott Európa politikai közvéleményére. A francia fővárosban óriási feltűnést keltett a hír, annál is inkább, mert francia mértékadó körökben nem voltak elkészülve erre a lépésre. Becknek sikerült az egész európai diplomácia éber ségét kizárnia és ilyen bombaként hatott meglepetésben részesíteni a nagyhatalmakat. Az Intransigeant, a Paris Soir, és a Journal des Debats barátságosan kommentálják a lengyel bejelentést és annak az aggodalomnak adnak kifejezést, hogy

ez újabb nagy nehézségeket fog okozni a lasan nekilendülő európai együttműködésben.

A Temps is kedvezőtlen kritikával illeti a lépést és azt az értesülést közli, hogy a Népszövetség kisebbségi bizottsága már pénteken foglalkozott a lengyel bejelentéssel és állást kíván foglalni a kérdésben. A kisebbségi bizottságban Politikai Görög népszövetségi főmegbízott fogja az ügyet szótartani.

A londoni lapok annak a meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy a lengyel lépés nagy hatással lesz Európa új politikai tagozódásának kialakulására. A Morningpost szerint Lengyelországnak már nincs szüksége a francia támogatásra és sorozatosan tesz olyan lépéseket, amelyek kétségtelen bizonyosságai annak, hogy elválassza magát a franciák járom szalagjáról. A Daily Herald helyesnek tartaná, ha a kisebbségvédelmi intézkedéseket valóban általánossá tennék.

A Reuter távirati iroda genfi jelentése alapján közlik a lapok, hogy

politikai körökben tartanak attól, hogy a lengyel kormány ismert deklarációja a Népszövetség és Lengyelország között teljes szakitásra vezethet.

mert az 1919 évi és a kisebbségek javára kötött szerződés egyoldalú félretétele szöveg ellentétben áll a népszövetségi alapokmány első szakaszával. A lengyel lépés annál kevésbé fogadható el, mert

a szerződésben vállalt kötelezettségek előfeltételei voltak a független Lengyelország visszaállításának.

A francia lapok legújabb kiadásai mélyreható jelentőségűnek találják Beck kijelentéseit. A lengyel külügyminiszter patetikus szónoklatát színháznak, de súlyos incidensnek tekintik. Nem annyira a beszéd tartalma, mint annak formája okozott feltűnést.

Berlin boldog, de...

Genf, szeptember 14. A semleges hatalmak körében is nagy megdöbbenést keltett Lengyelország megelégedészerű állásfoglalása. A deklarációt a népszövetségi eszme ellen intézett újabb csapásnak tekintik. Hangoztatják, hogy a lengyel nyilatkozat precedens nélkül áll, mert eddig még nem fordult elő, hogy a népszövetségi plénum előtt az alapokmányban vállalt kötelezettséget egyoldalúan semmisnek jelentse ki.

Mint Berlinből jelentik, a német sajtó megelégedéssel mutat rá Beck beszédére,

de nem titkolják aggodalmukat afelől, hogy Lengyelország milyen magatartást fog tanúsítani a felszólalásai németekkel szemben.

Litvinov megelégedett a megdöntött meghívással

A lengyel bomba pillanatnyilag elhomályosította a Népszövetség többi problémáinak fontosságát. Bár Genfben rendkívül feszültté vált a hangulat, a francia diplomácia tovább folytatja tárgyalásait a különböző egyezmények megkötésére. Barthou, Aloisi és a kisanant képviselői megbeszélést folytattak egyezmény aláírására, melyben az államok garantálják Ausztria függetlenségét. Azt is tudni vélik a bécsi lapok, hogy ilyen értelemben felhívást intéztek Németországhoz is. A birodalom visszautasító válasza esetén még egy pontot vesznek be az egyezménybe, mely az aláíró államok kölcsönös segítségéről szólna.

A delegáció köréből származó információk szerint,

a szovjetnek a Népszövetségbe való meghívása ügyében elkészített mó-

dosító szöveg kielégíti Litvinov orosz külügyi népbizost

és így a Népszövetségbe való meghívásának nyilvánosságra hozatala már 24 órára belül várható. Angol diplomáciai körökben ezzel kapcsolatban bizonyosra veszik, hogy a szovjetnek a Népszövetségbe való felvétele új lökést fog adni annak a japán elgondolásnak, hogy a páncélos népszövetség mielőbb megalakításra kerüljön.

A kisanant tanácskozásai

A kisanant állandó tanácsa Titulescu elnökletével a genfi Bergues szállodában ülést tartott. A tárgyalások ma is folytatódhatnak és azokon, hír szerint, foglalkoznak a lengyel kormány tegnapi elterjesztett deklarációjával is. A kisanant még nem foglalt állást ebben a kérdésben.

Tegnap odaérkezett Slavescu pénzügyminiszter is, aki tanácskozásokat folytatott Beressel, Jefticosel és Massigivel. Titulescu dezsónét adott a pénzügyminiszter tiszteletére, amelyen a Népszövetség titkárságának pénzügyi és gazdasági tagjai is megjelentek.

Őszi vihar a Fekete tengeren és a Dunán

KONSTANCA, szeptember 14. Tegnap óta hatalmas vihar pusztít a Fekete-tengeren. Több hajó csak nehézségek árán tudott a kikötőbe vergődni. A Noé Papa jachtot Balcanál elragadta a vihar. A jacht a hullámok játékává lett, amelyek mentőcsónakjait letépték. A jachtnak végül sikerült Mangaliába vergődnie.

BRAILA, szeptember 14. Három fával telt tutajt, melyek oltatlan meszet is szállítottak, elkapott a vihar a Dunán. A mész kigyulladt, a tutajon levő parasztek vízbeugrottak és csak nagy nehezen lehetett őket kimenteni. Két köztük súlyosan megütötte magát a kormánylapátban. Kórházba szállították őket.

Valósággal kommunista forradalom tombol az amerikai Rhode Island tagállamban

Rendkívül súlyos méretűvé fokozódott a sztrájkmozgalom. Rooseveltt katonai közbelépésre szánta rá magát

NEWYORK, szeptember 14. Lapunk más helyen részletesen beszámoltunk az amerikai óriási sztrájk végzetes elfajulásáról, mely mindenütt a munkásság és a karhatalom közötti véres összeütközésekre vezetett. A déli államokban több üzemet megnyitottak a felémelt gárda létszámának védelme alatt és most tartanak attól, hogy a sztrájkolók újabb véres zavargásokat fognak provokálni. A sztrájk nyomán keletkezett összeütközéseknek eddig 24 halott áldozata van. A legsúlyosabb fordulatot Rhode Islandon vették a zavargások, ahol az uccákon valóságos tűzharcok folynak. A sztrájkolók fokozott elkeseredéssel vetették magukat a karhatalomra és a sebesültek száma állítólag a százat is meghaladja. Egyes körökben azt állítják, hogy Rooseveltt már hajlandó erőszakos közbelépéssel is megszüntetni a sztrájkot.

Rhode Island kormányzója a helyi tartománygyűléstől százezer dollár hitelt kapott a rendőrség létszámának emelésére. A tartománygyűlés visszautasította a kormányzó ama kérését,

hogy a szövetségi kormánytól kérjenek csapatokat. A kamara felhatalmazást adott az üzemek bezárására, de a szenátus ezt a tervet visszautasította, hangsúlyozva, hogy valósággal kommunista forradalomról van szó és így nem engedhet a terrornak. Több mint ezer gyanús egyént tartóztattak le.

Négyezer felszerelt gyalogos, a szövetségi hadsereg tagjai, készen áll arra, hogy a kormány parancsára Rhode Islandba vonuljon. Rooseveltt reméli, hogy az utolsó pillanatban sikerülni fog kikerülni a szövetségi csapatok intervencióját.

A közvélemény rendkívül izgatottan keres kapcsolatot a Morrocastlle katasztrófa és a munkásmozgalom között. A lapok rámutatnak arra, hogy őt kereskedelmi hajón ismeretlen tettei által előkészített merényletnek jöttek nyomára és nincsen kizárva, hogy a sztrájkolók szimpatizáló matrózok szabotázs akciójáról van szó.

Tatarescu miniszterelnök a királynál

BUCURESTI-BUKAREST, szeptember 14. Ma délelőtt 11 órakor Tatarescu miniszterelnök Szinajába érkezett. A pályaudvaron Dinu Cesianu párizsi követ és Sfetescu megyei prefektus fogadták. A miniszterelnök 12 órakor a királyi kastélyba ment, ahol ebédre volt hivatalos, délután hosszú kihallgatáson volt az uralkodónál. Az audiencia végeztével a Fojosor-kastélyban az ifjusági nevelőintézet (Oficiul de educatia a tineretului) tartott ülést a király elnökletével.

Szombaton ül össze a Skoda-bizottság

Bucuresti-Bukarest, szeptember 14. Ma szombaton ül össze Pop Valer elnökletével a Skoda-ügy vizsgálóbizottsága, amely újból kihallgatja Cihosky tábornokot az árak sokat vitatott kérdésében. Ennek az ügynek a befejezte után a hamisítás ügyét fogják tisztázni, kihallgatva a hadbírósg összes tisztjét és tisztviselőit, akik részt vettek a Skoda-Zeletky-ügy vizsgálatában.

Újra haláira ítélték egy nemzeti szocialistát Bécsben

Bécs, szeptember 14. A katonai bíróság hazafurcsaságban bűnösnek mondotta ki és kötélfalra ítélt Teifenberger nemzeti szocialista érzelmi rendőr-őrszermestert, aki a júliusi lázadás idején az uccai járók körében igyekezett lázadókat toborozni és az embereket a kancellári hivatal elleni támadásban való részvételre és a lázadók megsejti ésére buzdította.

Erős kommunista agitációt indít meg Moszkva Franciaországban

London, szeptember 14. Moszkvában a kommunista párt francia szekciójára felhívás bocsátott ki a franciaországi baloldali szélsőséges szervezetekhez, amelyben erőteljes tagtoborzásra szólítja fel a vezetőket abból a célból, hogy minél nagyobb tömegek élén sűrűsben megkezdhesék a döntő harc a francia burzsoázia ellen. Londonban a felhívás kibocsátását éppen a mostani napokban, amikor Genfben a polgári Franciaország erőfeszítéseket tesz a szovjet Népszövetségbe való felvétele érdekében, igen fureszálják.

Meghívó

A Haggóbbor Sportegyesület ezúton közli tagjaival, hogy rendez évi közgyűlést szeptember 30-án, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel tartja a Calea Mareschal Foch 10 alatti klubhelyiségében. A közgyűlés napirendjén a szakosztályok jelentése, a felmentvények megadása és az új tisztikar megválasztása szerepelnek. Határozatképtelenség esetén a közgyűlés október 7-én lesz megtartva.

A vezetőség

— Elhalasztották a bukaresti árumintavásárt. A szeptember 4-re tervezett bukaresti árumintavásárt, melyet a Károly parkban rendeznek meg, a közbejött célszerűség miatt szeptember 20-ra halasztották el. A bukaresti Károly-parkot erre az alkalomra már teljesen átrendezték és a különböző kereskedelmi és ipari pavilonok megépítését is befejezték. A kiállítás az uralkodó jelenlétében szeptember 20-án délelőtt 11 órakor nyitják meg.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală
plăteite in num.
No. 224713/929.

10. Telefon: 9-77. Előfizetés Havonta 110, negyedévre 400, egészévre 1200. Földre: Havonta 2, negyedévre 12, egészévre 20. Detések díjazás szerint KELET az erdélyi és békesség egyetlen politikai cikkünk utánpótlását érdekes megjelölésével engedélyez.

Fegyvert buza he

Kína kormányja tavaly látogat, hogy mekkora mennyiségű búzát, amely a világ élelmiszerének 1/3-át adja, a szárazság következtében országreszeken elpusztult irtásban halnak meg, jár az embereket, az őt kellő pórtá népesedési vidékekre tolni, a kultúraberítés teszi, ha segít, mert az lehet határokat felállítva.

A kínai kormány tehát kérte elsősorban Amerikát, de inkább van abban a helyes irányban, Amerikáj bizalmának sújtott területek arról, hogy a lakosság és pusztul, gyors segítségre.

Az Egyesült Államok kölcsezőtől a kínai kölcsezőtől persze, hogy sárójai ezen a pénzen akár az Unió gabonatermeléséről búzát, mert lehet gátat vetni nagy társak.

Amerika a kölcsönös szűnt a nagy propagandák nem hallattak. Most azután megint ezután nem őt maguk beszél a washingtoni külügyminiszter elnöke. N jelentése a bizottság megdöbbenő lény, h sül. Államok által a buza vásárlására kínai szűnt nem hasznára f r, hanem repülőgépek sárój.

A kínai kormány tehát apadt könnyekkel nézi a helyzetet, de a hátréért sárójt repülőgépeket venni. Nyilván, hogy a hasza.

Ime az ősi kínai értelem sem különb a moderné.

Lengyelország fa

Lengyelország a hátré alakulások között kétségtelenül a legrosszabb. Lakójának száma az országé.

A fiatal államban ez a kormány vette át már ma, mely tüzzel-vasal szocializmust az ország.

Óriási munkával támasztott lengyel ország egységét, irredalmuk, nagyszabású propagandával együtt szorgalmat annak, amíg nem szorgszavak mögé bujtattak.

Lepleszék az erőteljes cöt, amelyet az állami szisztemátát htvő kise.

Soha nem látott még Lengyelországban olyan munkanélküliség száma.

A nagyon sűrűn feloldaj mozgalom híre az ukrán lakosság kétség, nem enged el ki.

A lengyel köztársaság musa mögött mindig meg és a diktatúra dik a fasizmus felé.

A lengyel kormányzéké van, az ugyneve rata párt, mely közel a hílerizmusall és nyugelországi hiteltelst kozik.

Nemrégén ezek a te meg a kormány belüli. Most, hogy a Hurrévre biztosította a dar